

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Address:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК XI.

4. 11 (1218).

ЧЕТВЕР, 24. СІЧНЯ 1929.

WINNIPEG, MAN.

THURSDAY, JANUARY 24th, 1929.

No. 11 (1218).

VOL. XI.

БУВ. КОРОЛЬ АМАНУЛА ВІДКЛИКАВ АБДИКАЦІЮ ТА ЗВЕДЕ БІЙ ЗА ВІДБРАННЯ ВЛАДИ.

Зробив це з огляду на те, що його брат Інаутула не зміг втриматися на троні. — Збирає військо в південній Афганістані до походу на Кабул.

МОСКВА, 22. січня. — Звіdomлення з афганістанських прикордонних міст кажуть, що бувший король Аманула офіційно відкликав свою абдикацію з огляду на те, що його брат Інаутула не зміг втриматися на троні.

Аманула заявив, що буде продовжувати боротьбу за контроль над країною. Він перебуває тепер у Кандагарі, в південній Афганістані.

ЛОНДОН, 22. січня. — Заводиться на боротьбу між Кабулом та Кандагаром за владу в Афганістані. Звіdomлення з Герату до Москви кажуть, що в Гажи збираються великі сили війська з околиць Кандагару й Гажи та що бувший король Аманула поведе ці війська на Кабул, щоб наново обняти там владу.

Повіdomляють, що в Кабулі планують грабівки й насасання не має поживи. Вся торговельницька застанова.

Є багато ознак, що Аманула і його брат можуть все ще ра-

хувати на значну підтримку в країні.

ТАШКЕНТ, С.Р.С.Р., 21. січня. — Звіdomлення про військові рухи в Афганістані дає перехідять через кордон і стає очевидним, що "революція" і "контр-революція" в якій мірі не закінчені.

З отриманих звіdomлень ясно видно, що серед війська короля Габібули Хана, зведеного перше під іменем Бача Сакао, зростає незгода. Всі депеші з афганістанських міст вказують, що ріжні ватажки банд і релігійні фанатики, які допомогли Бачі Сакао захопити трон, тепер самі жеруться і б'ються між собою.

Доносять також, що замішання в країні дало бувшому королеві Аманулі нову надію на відзискання трону в Кабулі. До Кабула наслідні відомости, що Шинварі й Могамдені — провідники в реакційній повстанні — машерують на Кабул, щоб скинути з трону Бачу Сакао.

З ІНДІЇ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО НОВИЙ КОРОЛЬ УБИТИЙ ЖІНКОЮ.

ПЕШАВАР, Індія, 22. січня. — З Афганістану наслідні звіdomлення, що ватажок бандитів Бача Сакао, який проголосив себе королем, зівстав убитий або втік з Кабула. Найбільше швидко вісткою є це, що Бачу Сакао вбила жінка.

З тих всіх вісток тут приходять до висновку, що бандитський король, який пару днів тому засів на троні, тратить грунт під ногами і влада усува-

ється з його рук.

Оба попередні королі, брати Аманула й Інаутула, які втратили трон протягом трох днів, здобувають симпатію серед племен Афганістану.

В багатьох кругах готові повірити звіdomленням, що Бача Сакао зівстав убитий, однак судячи з перенісеного характеру цих звіdomлень кидать деякі сумніви. Звіdomлення кажуть, що нового короля вбила служниця.

ПРОТЕСТ РОБІТНИКІВ ПРОТИ БУДОВИ ВОЄННИХ КОРАБЛІВ.

Кампанія проти будови воєнних кораблів урядом Кінга була дуже успішно переведена в Монреалі. Найбільші шанси й фабрики мали малі наліпки проти будови нищителів. Великі антивоєнні афіші розвішані у всіх промислових секціях міста і роздано поперех 7,500 летючок коло брам шавів і фабрик.

Річниця смерті Карла Лібкнехта й Розі Люксембург була відсвяткована як мітинг протесту проти будови кораблів. У мітингу взяли участь Комуністична Партія, Ліга Комуністичної Молоді й Піоніри. Тов. Каштан був головою.

Крім музичної програми, виступали промовці в ріжних мовах, які говорили про воєнну небезпеку і про те, що канадські робітники повинні протестувати проти будови нищителів урядом Кінга, як першого кроку у воєнних приготуван-

нях Канади.

Відіграно також одноактівку "Дістроєр", яка представляє, що станеться, як Канада візьме участь в сідуючій війні.

Мітинг протесту проти будови воєнних кораблів відбудеться у Вінніпегу в сідуючому неділю, дня 27. січня, в Ріджент театрі. Початок мітингу в год. 8-йй вечером.

МІТИНГ УКРАЇНСЬКИХ ЧЛЕНІВ К.П.Н.

В сідуючому неділю рано, дня 27. січня, відбудеться в шкільній залі Укр. Роб. Дому у Вінніпегу загальний мітинг українських членів Комуністичної Партії Канади. Будуть обговорюватися важні справи й обовязком кожного члена бути присутнім на мітингу. Початок мітингу точно в 10-йй год. рано. Укр. Агітпроком.

Кровава розправа поліції з українськими селянами

ЛьВІВ, 15. січня. — В селі Баратовичі, Жовківського повіту, під Львовом, пришло 11-го січня до кровавих сутичок між поліцією а місцевими селянами, що займаються довозом дерева до тартару в Камініці Струмівській.

Від довшого часу між робітниками Баратовичі доокочили сід, заняті в деревній промислі, а промисловцями вівся спір на тлі цін за довіз дерева. Фірма досі платила 11 злотих від воза, а робітники домагалися 18 злотих. До спору відтак вмішався влада і встановила ціну 12 злотих від воза. Однак робітники Баратовичі і околиці не прийняли арбітражний рішення влади, а обстоювали свої домагання

не пускали до праці тих, що прийняли гаумливу підлишку. 11-го січня страйкері Баратович пробували спинити перевіз дерева тими, що згодилися возити дерево по 12 злотих від воза. Вівників охороняла поліція. Тут і пришло до сутички. Поліція почала брутально поводитися зі страйкуючими робітниками, грожучи стріляти й стріляли в першу в повітря, а відтак у людей. Внаслідок того — чотирох селян, у віці від 14 до 22 років — покладено трупами на місці й десятки поранено.

Зараз після того поліція кинула по селях і почала арештувати без розбору "запідозрених в комуністичній агітації" членів і діячів Сельробу.

РОБІТНИКИ ЗАХОПИЛИ ЧОТИРИ ЗАВОДИ.

ПЕПІНГ, Китай, 16. січня. — Робітничі юні в цім місті захопили чотири найбільші заводи килимів і тримають їх у своїх руках, а 400 студентів захопили університет. Причиною цієї акції є те, що працевластивлені відмовляються збільшити платню робітникам. Студенти захопили університет, бо не хотіли на назначення нового ректора.

ГОЛОД СЕРЕД ІНДІЯН В ПІВНИЧНІЙ МАНІТОБІ.

НЕЛСОН ГАВЗ, Ман., 19. січня. — Індіям на цій резерві грожить неминучо голод, а тут ще перед ними 4½ місяця зими. Вони жили з продажі фуртер, однак тепер фуртер майже зовсім нема і через останні два тижні Індіяни пробували дістати життєві конешности від трейдерів на кредит. Є це положення, якого не було ще в історії резерви. Нелсон Гавз лежить у північній Манітобі.

11 РОБІТНИКІВ РАНЕНИХ В ЕКСПЛІЗІ.

РІВЕСВІЛД, Вест Вірджинія, 16. січня. — У майні Сенде, що належить до Контіненатл Кол Ко., наступило вчора дві експлізії, підчас котрих поранено 11 робітників.

ЗАГРОЗИЛИ СТРАЙКОМ ТА ВИГРАЛИ СПРАВУ.

ЕРУСАЛІМ, Палестина. — Залізна адміністрація рішила відправити 250 єврейських і арабських робітників, однак погроза страйку недопустила до цього кроку. Погроза страйку привела навіть до зменшення робочого тижня на пів години.

КАБІНЕТ ОДОБРІВ РАТИФІКАЦІЮ ПАКТУ.

ВАРШАВА, 19-го січня. — Польський кабінет одобрив вчора вечером ратифікацію антивоєнного пакту Келого-Бріана. Договір буде висланий тепер до сойму для ратифікації.

ФАЕРМЕН УБИТИЯ І 30 ПАСАЖИРІВ РАНЕНИХ.

ГЕМІЛТОН, Ont., 19. січня. — Три милі на схід від Стоун Крік вискочив з шин експресивий потяг, внаслідок чого фаермен на локомотиві був убитий і від 20 до 30 пасажирів були ранені. Локомотива полетіла з наспину 40 стіл в долину і тіло фаермена знайдено під локомотивом. Машиніст був тяжко поранений, але остав при житті. Він мав зломані обі ноги й був попечений парюю.

У ПІВНИЧНІЙ ЛИТВІ ГОЛУДУЄ 50,000 ЛЮДЕЙ.

БЕРЛІН, 21. січня. — Депеші з Ковна кажуть, що неврожай спричинив голод у північній Литві. Обчислюють, що голодом є діткених 50,000 людей.

ПОЛІЦІЯ В ЗАГРЕБІ РОЗВЯЗАЛА ВСІ ХОРВАТСЬКІ ПАРТІЇ.

БІЛГОРОД, Югославія, 21. січня. — Поліція Загребу повідомила вчора всі партії, що мають назву "хорватська", що їм тепер вони є розвязані. Їх бюра зівстали закриті й запечатані, за винятком двох випадків, де партії були приміщені в будинках хорватських газет, які ще не є заборонені.

Генеральний секретар хорватської селянської партії Крунич заявив кореспондентові "Асошіейтед Прес", що хоч партійна організація може бути розпорошена, то неможливо знищити духової організації, що обіймає мільони людей і є заснована безсмертним провідником Степаном Радічом та опечатана його кровю.

"ІНТЕРВ'Ю З ПРЕМ'ЄРОМ ЮГОСЛАВІЇ.

БІЛГОРОД, Югославія, 14. січня. — Генерал Петро Жівкович, прем'єр військового кабінету, прийняв кореспондентів газет, щоб "поговорити" з ними про державні справи, і сказав лише оці слова: "Радий бачити вас, але жалую, що не маю часу говорити з вами. До побачення".

УРЯД ЧЕХОСЛОВАЧЧИНИ АРЕШТУВАВ СЛОВАЦЬКОГО ПОСЛА.

ПРАГА, 18. січня. — Десять днів тому чехословацький уряд арештував словацького парламентного посла, професора Беся Тука. Арештовано його по обвинуваченню в державній зраді, бо він домагався виконання тих умов, на яких Словаки згодилися в 1918 році створити з Чехами спільну державу.

Кілька місяців тому Тука почав організувати з молоді націоналістичну словацьку організацію. Вороги автономії Словаків негайно почали обвинувачувати його в запродавстві Італії та Угорщині, які, мовляв, хочуть, щоб Словаччина знову увійшла в склад Угорщини, як це було до війни.

Вже перший дослід справи Туки показав, що це обвинувачення не має під собою жадного ґрунту. Помимо того Тука тримають у брательській в'язниці в страшних умовах.

На зборах словацької народної партії у Братиславі, з участю всіх словацьких послів і сенаторів, рішено категорично домагатися звільнення Туки.

ЗАТОНУВ КИТАЙСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ЗІ СОТКАМИ ЛЮДЕЙ.

ГОНКОНГ, Китай, 18. січня. — Внаслідок страшної бурі на морі китайський пароплав "Гсінва" розбився на підводній скелі. Він плив зі Сватова з більше ніж 300 пасажирами й 103 моряками залогі. Корабель так швидко тонув, що встигли спустити на воду лиш один ратунковий човен, у який всіло 15 душ залогі й 4 пасажирів. Цей човен кидав

ли страшні морські хвилі, поки його не побачила велика китайська "джонка", яка забрала з нього людей. Друга "джонка" врятувала з води старшого офіцера і двох китайців. Довкола місяця, де затонув корабель, ведуться дальші пошукування, але нема надії, що вдасться кого врятувати. Значить, що з кораблем втопилося близько 400 людей.

ТАЙНИЙ НІМЕЦЬКИЙ ДОКУМЕНТ ВИКРИВАЄ АНГЛЮ-АМЕРИКАНСЬКИЙ АНТАГОНІЗМ.

Німецький міністер війни домагався великої флоту для наслідуючої війни. — Документ викриває бляок проти С.Р.С.Р. і потверджує антирадянську діяльність Польщі.

ЛОНДОН, 17. січня. — З огляду на публікування у британському журналі "Ревю оф Ревюс" тайного документа, підписаного німецьким міністром оборони генералом Гренером, вийшли на денне світло тайні військові договори в приготуванні до нової війни. Цей документ був доручений німецькому урядові, коли парламент обговорював будову кружляків.

Документ, який понав у британській руці в якийсь загадочний спосіб, виявляє групування європейських держав у двох головних фалангах — або прилучення до котроїсь сторони в англо-американським антагонізмі, або прилучення до британсько-франко-польського об'єднання проти Радянського Союзу.

Головною точкою меморандуму є вимога скоро будувати кружляки для Німеччини, так що коли прийде війна, щоб Німеччина була в стані "підтримати свої права вагою" і "взяти участь у боротьбі, якщо є дієсні вигляди на успіх". Законопроект про будову кружляків був ухвалений, коли соціял-демократи голосували проти комуністичної пропозиції, щоб перевести референдум, і в той спосіб забезпечили ухвалення законопроекту.

Після вичислення антагонізмів на Балкані між Францією

і Великою Британією, щоб пошкодити Німеччині при репарацийних переговорах, хоч у ній нема нічого злого для оїній про Німеччину. В цім меморандумі військовий міністер подав лиш мотиви, чому Німеччина мусить будувати військову флоту. Він підкреслює, що Польща все ще зазіхає на німецькі землі в Горішнім Шлеску та Східній Прусії.

В разі війни Польща може обсадити військами данішський коридор і відрізати від Німеччини Східню Прусію. Дятого, каже Гренер, Німцям треба мати таку флоту, щоб вона, перемигши польську флоту, могла тримати звязок зі Східньою Прусією, якщо Польщі не прийде на допомогу французька флоту.

ЯК НІМЦІ ПОЯСНЮЮТЬ МЕМОРАНДУМ ГЕНЕРАЛА ГРЕНЕРА.

БЕРЛІН, 18. січня. — Велике замішання й здивування викликало в цілій Німеччині опублікування таємного меморандуму військовому міністру Гренеру в лондонським місячнику "Ревю оф Ревюс". Цей меморандум був видрукований міністерством у 24 прижірниках, які були видані на руки лише тих державних мужів, що користуються найбільшим довірям. В ній військовий міністер подав план оборони Німеччини на випадок війни з Польщею.

Тепер у Німеччині всі здивовані, яким чином цей таємний документ дістався до чужих рук. Військовий міністер признає, що опублікований текст меморандуму правдивий. Гадають, що його опубліку-

БУРІ, МОРОЗИ Й СНІГИ В ЕВРОПІ.

ПАРИЖ, 18. січня. — Від далекої півночі аж до Середземного моря пронеслася над Європою сильна буря. В Північній морі затонуло 7 пароплавів. Багато моряків загинуло. На Скандинавським півострові впав сніг на 15 стіл ґрубий.

У Бельгії від сильного морозу загинуло 10 людей. Весь рух на шляхах спаралізований сніговими заметами. У Франції морози-дідшли до 21 степенів. Вся Франція покрита глибоким снігом. Італія покрита снігом майже до самого Риму. Верхи вулканів Етні й Везувія вкриті білою сніговою шапкою. Таючі великі опади снігу спричиняють повні.

ЛІТЕРАТУРНА СТОРІНКА

У Б Ю

(Кривавому десятиріччю у Львові.)

Петро Каваль віддає свійого сина, поробив дрібні господарські покупки і йшов на залізничний дворець.

Осінній вечір розстелював уже бруду пахту над високими кам'яницями, а сакетричні лампи, що займалися тут і там на вулиці, блищали на цій плахті, як вичищені металеві гудзики на старому військовому плаші.

Петро високий, сухий, зігнувся дугою. На довгий цій сторонками натягнулися м'язи. На лиці немов сіра вулична плахта, що по ній і ходили і їздили, хто хотів і коли хотів, і поминали сліди в усіх напрямках.

Тепер на цьому обличчі все застигло, як корова лива. Тільки дві борозни глибокими луками бігли від вищого до борозди з обох боків і показували на велику втому.

Покинув голову наперед, вип'яв з під сиріччини костисті лопатки, що часом зсувалися ближче до куні і ховали гострі краї під мішок, перекінутий через плече.

Поруч з Петром йшов його син гімназист. 4 батькові й синаві фунтові закамбуки стукали не делікатно по міському тротуарі; й чіткі їхні удари виразно намішувалися серед шуму вулиці.

Йшли мовчки. Батько кидав часом з гори поглядом на хлопця. Часом син глядів вгору до батька.

Часом ворухнулися краї губ, як коли-б хотіли набратися розмахи й кинути словом.

Було видно, що і в батька і в сина набіралися чимало дещого під серцем.

Хотілося його викинути назовні, хотілося облегчити глибоко захований тигар, але вони не звикли до інтимності, їм ніколи було балакати з собою.

Кожний з них мав свою рану і старався затупити її, хоча була глибока й болюча. Тому вони йшли мовчки, а там глибоко під серцем щось товклося, хотіло вирватися.

Мішок, що на його спині лежало різке залізя, куплене для господарських потреб, поводив себе серед міської публіки не довісім акуратно. Він твердим краєм зачіпався дещо за прокожих то за рукави, то за паче, і Петрові огандалося від часу до часу огандалося, коли під його адресою пролітали делікатні компліменти, в роді "хлоп сивина".

Вони то й не дуже драгували його, бо скільки він чув їх за життя з усіх боків. Він звик до них, як до щоденного хліба.

Але тепер він чогось пильно поглядав на хлопця. А потім не видержав:

— Чогось ти, Василю, дуже поблід. Диви, аж синім поїд очі захождали.

Він знав, що син зрозуміє, що не в цьому справа, що не те йому хоче він сказати. Але треба було від чогось почати, і він почав.

Хлопець не вповідав, похлюпив головою.

— Бо мені вже не дивно, — продовжував.

Я не на солонинах і не на хлібах... Коби якої бевки ложка і це благо... А ти в місті, між панями.

Василь ще нижче понурив голову.

кам'яному обличчі блищали якимсь мякко.

— Гадаєте, тату, що я дуже на солонинах? У нас у бурсі... Та що я буду вам казати... Ніби ви не були й не бачили? Та нас так годують, як тих звірів у менажерії.

— Хочеш сказати, аби не поздавали.

— А то й е. Та ніби за тих двадцять золотих, що я доплачу, що можна у Львові дістати? А з цього ще завідувач хоче пити каву з сметанкою і їсти булку з маслом.

Розмова урвалася.

Тимчасом на вулиці робилася якась метушня. Люди оглядалися бозна на боки, поспішали кудись, а кінці поліції гнали що духу.

— Та воно то правда, — говорив сухо Петро.

— Добра нема, ой нема. Ми це знаємо... Нічого не вдієш. Ти тільки дивись, аби видержав та й не пхайся у жадні інтереси і у якісь там радикали, чи що, аби тебе не викинули, як Микитюкового та Андрійчукового... Куди я тебе дома придулю?

Нема куди хлопче, на селі діяться, ані на чаль місця нема.

— Або гадаєте, що в місті діля нас е? Хоч би я й скінчив, та що?..

Скільки наших покінчило й сидять на бруку. Не пускають пани та й годі.

— Чим ти журися. Куди це тобі?.. Хто знає, що дло того часу буде?..

Та вже коби ти скінчив. Пішов-би де за ксьондза і в би кавалок хліба, ше й який.

— Та куди всіх тих попів дівати? Скільки їх вже настало, що хлопська шкіра вже й не витримає... Або нам тільки попів треба? Говорив сердито Василь.

— Ой, щось ти дуже премудрий Василю робишся.

А я тобі кажу одно та й ти міркуй собі добре.

Ти е бідний хлопський син і тобі треба якось так поміж люди, аби свогого добитися.

Ти не впоперек, а так поміж люди, бо кулаками, то знаеш... Аби ти видряпався з хлопського нюю, то тобі треба добре зуби зціпити та добре.

Урвав, оглянувся раптом назад.

Хтось дупнув його кілька разів по мішку.

Думав, що зачепив когось, розсердив.

посипалися удари по спині, по голові.

— Тату, тійаймо, кричав Василь і тягнув за рукав.

— Тійаймо!.. Але Петрові ноги приросли до тротуару.

Тільки півсвідомо підняв до гори ліву руку з обгризеним рукавом, аби захистити хлопця від ударів.

— А вулиця ревіла. — Бій хамуф, бій бидло!

Петрові, як коли-б хто лопату жервічного вугілля жбурнув в середину, так в грудях запекло, запалало і вдарило у лице і в очі подум'ям і кров'ю.

Довкола клубилася вулиця, десь дунали різкі вулиці. Товпа бігла, ревіла, завертала назад.

Гуркотили різкі крамничі залізи шитори, від раптового стягання вниз.

А вулицю дунали: бій, бій!.. І тепер Петро пригадав щось нагадо, щось таке давнє, давно-давню забуте... Воно винирило з якихсь далеких, темних безвістий і стало перед очима чітке і яснє.

Зігнута спина умить випрямилася, руки наливалися крицею гартом.

Сам не знав звідки бралася ця давня парубочья сила. Був певний, що давно розгубив її на панських ланах, по заробітку, а тепер воця десь із землі виплила рікою в його тіло.

Ага, це він тут не сам, ге один... Біля його тисячі. Це воскресли спорохилі батьки, діди, прадіди, ті колишні панські кріпаки, в чудровому лахмітті, ті биті, ті катовані від сотень років.

Тіхні очі горіли тепер біля його вочими вогнями, а з розпачливо викривлених уст летіло до його й глушило одчайдушнє: бій!..

Петро й собі заревів нелюдським криком, аж панічні похитнулися, як листя від дужого вітру.

Та через хвилину кинулись до його знову з панщинами.

В ту мить мішок з плечей мов вітром звіяло в гору.

Петро лівую тримав за руку хлопця, а правою розмахнув мішком.

Він тинув по головах, а в середині глухо дзенькнуло залізо. Перед Петром зробилося песте місце, як міглю замів.

Але тепер він не міг вдержатися.

Тнів вперед, як роз'юшений звір. Тягнув за собою сина, а мішком бив, трощив хто тільки попадався під руку.

Через людські голови побіжить фєн далеко гурт.

Йшли з прапорами, з криком лозив знайоми пісню.

МАТИ

Своїй старенькій мамусі присвячу.

Камінь тяжкий на серці, коли згадаю її.

— Тягне вже земля до себе, синку. Ох тягне.

Сімдесять років на плечах, дитино... Це не жарти. От і придавили. Ще коли-б ті роки світлі були, то ще-б нічого... А то тяжко, сину, згадувати.

Та й не віриться якомсь, що все це зі мною було...

— Дивлюсь я оце на тебе (взяла мою голову обіруч).

Борідка в тебе вже... А ось і білі ниточки в ній позалупувались... А ти-ж дев'ятенький у мене... Та змарнів, змарнів. Певно, десь і тобі, моя дитино, не солодко живеться... (За себе забула жече).

— Мамуно, ви за себе розпочаали... Щось пригадати мляли...

— Атож, атож... Я й пригадую... Десятеро вас у мене було. А хто з вас старшенький і коли все це було — не згадаю й не злічу. А ось що вас десятеро, так це знаю... Ось порухався у вас Пасок мєлі подде).

— Це я так: як котре з вас найдеться, так я й зав'яжу вузлики... Ось поглянь: отут десь Мотря, десь Параска, десь Іван (на великдень знайшовся), десь Олена, Сашко, а оце (вузлик тоненький), оце й забула котре з ва... десь тут і ти... І не впамятку мені, який вуз-

лик ти: давненько позавязувані, то вже й не знаю, де хто е. А колись знала і добре знала, а тепер забула...

— Семерко з вас поховала... А от і не знаю, які вузлики розв'язати... Боюсь розв'язувати: може твоє ще розвяжу. Живіть хоть вузликами всі.

— Ви знову, мамуно, за нас говорите. За себе скажіть.

— Шо-ж я за себе скажу? Забула все про себе. Нема вже мене... А спогляди розетілісь... Як вітер розвіялись... Десь колись життя було. Була сварка, була бійка, були заидні, була робота, робота без кінця краю: день і ніч, ніч і день.

Тепер нічого нема... Тільки робота і залишилась... А ось сугустав на пучках нема (показує куки заміст пальців). Робота довга, сугустави повідідала. Бо довго з я нею боролася. А не переробила всю. Ось і старість до мене прийшла. А робота зза дверей: не спочивала, стара, мене ще не переробила всю... Ось вимети хату, нагодуй свині, внеси води, за унуками доглянь... Не марнуй задарма хліба в сім'ї...

— А я не згадую... Кісточки спокую просьте... І всім я зав'яжу... Не хочуть мене... Докучила я всім... Не треба вже мене... Зайва в житті... Десь смерть забула за мене... Зайвий рот в сім'ї...

— Ох, чи скоро спокій, вічний спокій...

А. Бабілучку.

КУПИЛИ НОВУ МАШИНУ.

(Написав Т. Вільшина.)

Пам'ятаю я до нині, Як на старій же машині Друкувалася наша преса, Що освіту між нас несла.

Та машина йшла поволі, Бо стара була — доволі... Друкувала — тараккала, А нарешті таки стала.

Та й грошей тоді не було... А щоб лихо проминуло, Стару машину купили І потребу вдовольнили.

Вдовольнили — тимчасово, Бо єдине правди слово Частіше в світ виходило І читачів знаходило.

Отак дні й роки минали Читачі все прибували, Аж нарешті довершили, Прес-машину знов втоміли.

Отак ми дванадцять років На машині одинарній Вдєнь і вночі друкували, Відпочинку їй не дали.

Прес-машину тараккає, Аж проситься промовляє, Щоб багато не давати, Бо не вєспі друкувати.

Редактори дбають знову, Щоби мати все готову Газету й журнал на час І вдовольти всіх нас.

ПІД'ЯРЕМНІЙ УКРАЇНІ.

Не здержать нас Варшавський кат, Нікі акти, жадні пакти!

Приду, приду до вас, кохані, Маленька сила і моя Буде потрібна у повстанні, У лютих, невзвольних боях.

Приду, приду до вас, кохані, Маленька сила і моя У наших невзвольних змаганні Шляхем терез перехилим.

Нехай тут воля й право бідних, Але хіба душа спічне — Стражданим ваши безпросвітні Болать і тут.

І шовен дєнь — це перемога, І шовен дєнь — шматок вуті, Що ми проходим в гурті До світлозорого нового.

І радість робітничих рад Більоро бонсе на Карпати,

І радість з наших б'єтєсь в такт.

ГРИГОРІЙ КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО.

(З приводу 150 років народження батька української повісті.)

Першого грудня м. р. минуло 150 років з дня народження відомого українського письменника, батька української новели Григорія Квіткі-Оснєв'яненка.

1818 р. у харківському журналі "Україн. Вєст", друкувалися фейлетони руською мовою під назвою: "Листи до видавців", що були не що інше, як легенька сатира на панство того часу. Ці фейлетони підписував Фалалей Повінухін, що згодом перетворився на Грицька Квітку-Оснєв'яненка.

Г. Квітка народився в панській родині на Оснєві 1778 року, де його батько мав власний дім з невеликою кількістю кріпаків. Замолоду Квітка мав намір вступити до монастиря за ченця, але здоровий розум батька став цьому на перешкоді й він спочатку не пустив його. Та згодом, перебувши деякий час на військовій службі, він все-ж потрапив за простого послушника до Куряжського монастиря. Цілих чотири роки змарнував Квітка, перебуваючи у монастирі. Кінець-кінцем, він дійшов розуму і повернувся додому, де вступив знову на військову службу.

Відомий український вчений Костомаров у листі до письменника Данилевського подає таку характеристику Квіткі останніх десяти років його життя:

"З Квіткою я знайомий був з 1838 до 1843 р. В характері його виявилось змінення захованості й широти, простодушя й дотепності, що властиві українцеві. Він охоче давав свої твори в рукопису знайомим, не залишаючи в себе нішого примірника, і скаржився, що йому не повертали їх.

У нього не було клясичної освіти, він не знав чужих мов. І все це він замінював здоровим розумом і любов'ю до книги: він постійно з молодим запалом стежив за рухом руської літератури, особливо оригінальної; на перекладку звертав менше уваги. Надзвичайно сумлінно, він не лише не дозволяв собі судити про те, чого він не знав, але навіть уникав розмов у шій справі; гуморист і охочий до анекдотів, він ніколи не дозволяв собі говорити погано про людей, і за всякий поганий вчинок говорив з сумом, намагаючись припинити балачки про це".

Г. Квітка — це витвір свого часу, нащадок діячий старовинного українського роду, що добре заховував у собі всі великопанські традиції, з яких так і не міг вирватися письменник.

Фалалей Повінухін — Аверян Любопитний — Г. Квітка-Оснєв'яненко — це все одна особа, той самий Квітка, що спочатку пробує своєї фортуни на полі руської літератури, друкуючи свої белетристичні

твори не лише в "Укр. Вєст", але й "Вєстникє Европы" та "Харьковском Демократє", і уже наприкінці свого життя (53-ох років) зманіфєстував себе, як укр. письменник, відрукувавши 1833 року в харківському часопису "Утрєння Звєзда" латинську побрєхєнку укр. мовою "Салдатський патрєт".

Більшість його руських творів насичена українською тематикою-її перейнята навчальним характером.

Як не раз зазначав сам Квітка, він почав писати українською мовою для того, щоб довести, що і нею можна висловити "щось поважнє, аворушнє".

І перший його твір укр. мовою і був "Салдатський патрєт", про який він у своїй "Супіліці" з метою "предохранити себе от насмєшек руських журналістов" зауважував, що "Я думаю, що, як говоримо, так і писати треба".

Перші українські письменники — І. Котляревський, П. Гулак-Артемовський та інші — створили дуже сприятливий ґрунт для поширення української писменства. Багато дехто починає захоплюватися українською мовою. Ця українська стихія захоплювала навіть деяких росіян.

Один з характерних моментів доби торговельного капіталізму зановотує Г. Квітка у своїх оповіданнях — це розвиток торгівлі і народження нової соціальної верстви, що потім відіграла важливу роль у суспільстві — купецтва. Починаючи з найпершого свого оповідання "Салдатський патрєт", через повість "Маруся", "Шира любов" та інші — скрізь відображено тодішню добу — розвиток торговельного капіталу на Україні.

"... а що найкращий купецьким розумом і любов'ю до ділі у нього не було! Був товар запалом стежив за рухом руської літератури, особливо оригінальної; на перекладку звертав менше уваги. Надзвичайно сумлінно, він не лише не дозволяв собі судити про те, чого він не знав, але навіть уникав розмов у шій справі; гуморист і охочий до анекдотів, він ніколи не дозволяв собі говорити погано про людей, і за всякий поганий вчинок говорив з сумом, намагаючись припинити балачки про це".

Г. Квітка — це витвір свого часу, нащадок діячий старовинного українського роду, що добре заховував у собі всі великопанські традиції, з яких так і не міг вирватися письменник.

Фалалей Повінухін — Аверян Любопитний — Г. Квітка-Оснєв'яненко — це все одна особа, той самий Квітка, що спочатку пробує своєї фортуни на полі руської літератури, друкуючи свої белетристичні

твори не лише в "Укр. Вєст", але й "Вєстникє Европы" та "Харьковском Демократє", і уже наприкінці свого життя (53-ох років) зманіфєстував себе, як укр. письменник, відрукувавши 1833 року в харківському часопису "Утрєння Звєзда" латинську побрєхєнку укр. мовою "Салдатський патрєт".

Більшість його руських творів насичена українською тематикою-її перейнята навчальним характером.

Як не раз зазначав сам Квітка, він почав писати українською мовою для того, щоб довести, що і нею можна висловити "щось поважнє, аворушнє".

І перший його твір укр. мовою і був "Салдатський патрєт", про який він у своїй "Супіліці" з метою "предохранити себе от насмєшек руських журналістов" зауважував, що "Я думаю, що, як говоримо, так і писати треба".

Перші українські письменники — І. Котляревський, П. Гулак-Артемовський та інші — створили дуже сприятливий ґрунт для поширення української писменства. Багато дехто починає захоплюватися українською мовою. Ця українська стихія захоплювала навіть деяких росіян.

Один з характерних моментів доби торговельного капіталізму зановотує Г. Квітка у своїх оповіданнях — це розвиток торгівлі і народження нової соціальної верстви, що потім відіграла важливу роль у суспільстві — купецтва. Починаючи з найпершого свого оповідання "Салдатський патрєт", через повість "Маруся", "Шира любов" та інші — скрізь відображено тодішню добу — розвиток торговельного капіталу на Україні.

"... а що найкращий купецьким розумом і любов'ю до ділі у нього не було! Був товар запалом стежив за рухом руської літератури, особливо оригінальної; на перекладку звертав менше уваги. Надзвичайно сумлінно, він не лише не дозволяв собі судити про те, чого він не знав, але навіть уникав розмов у шій справі; гуморист і охочий до анекдотів, він ніколи не дозволяв собі говорити погано про людей, і за всякий поганий вчинок говорив з сумом, намагаючись припинити балачки про це".

Г. Квітка — це витвір свого часу, нащадок діячий старовинного українського роду, що добре заховував у собі всі великопанські традиції, з яких так і не міг вирватися письменник.

Фалалей Повінухін — Аверян Любопитний — Г. Квітка-Оснєв'яненко — це все одна особа, той самий Квітка, що спочатку пробує своєї фортуни на полі руської літератури, друкуючи свої белетристичні

твори не лише в "Укр. Вєст", але й "Вєстникє Европы" та "Харьковском Демократє", і уже наприкінці свого життя (53-ох років) зманіфєстував себе, як укр. письменник, відрукувавши 1833 року в харківському часопису "Утрєння Звєзда" латинську побрєхєнку укр. мовою "Салдатський патрєт".

Більшість його руських творів насичена українською тематикою-її перейнята навчальним характером.

З ПОЛЯ НАУКИ І ТЕХНІКИ

ОЩАДНІСТЬ У ПРИРОДІ.

Природа — наш ідеальний вчитель.

За нинішньої доби науково-технічна думка все глибше та глибше проникає в царину пізнання живої природи. І це не важко зрозуміти. Нині-ж бо білями, ніж коли, кожна цивілізована країна спрямовує всенні зусилля до раціоналізації праці та технічного виробництва; основа бо сучасної культури, має в собі стремління досягти що-найкращих, найвигідніших з боку господарного наслідків за що-найменшій витрати матеріалів, сили, часу; усуваючи бо можливість будь-яких зайвих рухів та опорів, відкидаючи непотрібну масивність та вагу, запроваджуючи заощадження енергії та часу, навіть, у мисленні, пізнанні, науковій системі... людина повторює те, що робить сама природа.

Людина, що має розум наслідую в своїй науковій та технічно-економічній творчості стихійній творчості невідомої живої природи!

Це — безперечно. Відомий український філософ-інженер-електрик і професор С. Тейс у своїй праці “Електро-магнетизм і основи життя й свідомості” пише про це от що: “Конструктор-природа — наш ідеальний вчитель, ми вчимося у неї і поки-що до певної міри невідомо, проходимо путь, що її вона вже пройшла”. В тім таки Тейсовим творі ми читаємо: “Живий організм — диво інженерної вмілости — недосяжний взірць геть усіх механізмів і, як такий, може і повинен притягати увагу робітників техніки”...

А якщо так, якщо техніці доводиться вчитися у природи і запозичати в неї багато дещо, дуже потрібного про вселюдську культуру, то напевно кожний цікавий читач не відмовиться ближче познайомитися із зразками конструктивних досягнень природи. За зразки можуть правити от які явища.

Будівельне мистецтво природи.

Життя рослин. Перед нами — струнки постави дерев. Поміж цих постав виростає смерека — найвище дерево в нашій країні... Стовбур смереки тримає вантаж у кілька тисяч кілограмів. Вітри та бурі часто напірають на стримкий стовбур та віття цього велетня, переміщуючи то сюди, то туди своїм поривом центр ваги зеленого вантажу. Але дереву не страшний бешкет звичайних що до сили повітряних мас: стихнуть пориви повітряної стихії і стовбур виробовується. Дивуватися не було-б з чого, якби важку корону смереки підтримувала дощові підпора — деревний стовбур. В дійсності товщина цієї підпори зовсім невелика. Що-права, вона дорівнює трьом метрам, та це зовсім не багато як на стовбур, що підноситься стрімко вгору на 75 метрів. Ще дивовижні цифри, що характеризують височінь і широчінь стовбура сосен. Сосни ростуть вгору до 46 метрів, маючи у поперечникові лише один метр!...

А тепер — трохи уваги здало. Стеблини й соломини їх бувають так навантажені, що вдумливий спостерігач мимоволі запитає себе; яким чином ці стеблини й соломини тримають себе рівно і через віщо вони, як їх вивести з рівноваги, знову повертаються до попереднього стану?

І білики, і стрімкі віти дерев, і навіть стовбури пальмових рослин можуть нагинати-

ся під вітром до самісінької землі, без ніякої шкоди собі. Наука прагне з'ясувати суть подібних явищ. Дещо вона вже з'ясує.

“Дослідження показало, — читаємо ми в ґрунтовній праці проф. Кернера “Життя рослин”, — що пружності і твердості стовбурів у рослин досягається за допомогою тих самих засобів, що з них користується й людина при будівництві містків, кроків, стель та інших споруджень... В однім випадку побудова рослин нагадує нам трубчастий в іншій — ґратчастий міст; тут ми бачимо простору кольонаду... там — споруду зі стічастим склепінням та крутими виступами... геть усі ці випадки відповідають умовам місцезнаходження, і з тієї таки причини ціла побудова справляє враження чогось надзвичайно цілісного”.

Найбільш навчача річ у рослинних організмі — це оболонка тканина з товстостінних лубяних клітин, що їх названо “спеціально механічними”. Ця тканина править за кістяк рослини і водночас становить великий опір механічним впливам оточення (тиск вітру, вдари дощових краплин то-що). Клітини оболонки цієї тканини своєю пружністю не поступаються перед кованним залізом, а в деяких випадках — навіть перед крицею. Сучасні дослідники рослинного кістяка не без підстав рив-

няють його із спорудами залізо-бетонно-чавунової техніки. Цей погляд особливо гаряче захищає нині В. Розборський — автор кількох праць про архітектуру рослин.

Численні досвіди в справі вивчення здатності рослин давати опір згинанню показали, що здатності цієї досягається за що-найменшою витратою рослинного матеріалу.

Природа — ошатна. Ощадність її виявляється, між іншим, і в порівняльно малій товщині згадуваних нами стовбурів та стель: на збудування їх відпускається мінімум органічних речовин.

Досконалість рослинних організмів.

Заощаджуючи при утворенні та вдосконаленні рослинних форм як найбільшу кількість речовини, природа надає їм що-найкращих, найкорисніших про кожну з них пристосовань до умов існування. З характером таких пристосовань можна ознайомитися з таких-от прикладів.

Щоб листя росло — потрібне відповідне освітлення. Але платівки листочків гостролізної клену червоної й червоної бузини та інших дерев розташовуються на поземних кінцях їхніх віток і через те завжди бувають у несприятливих що до світла умовах. А тому поодинокі листочки таких рослин повинні завжди розташовуватися як-найвигідніше для кожного з них і цієї групи суміжних листочків. І це завжди здійснюється. Потрібного й зручного положен-

ня листя досягає, чи то нагинаючи колодочку до платівки листочків, чи то за допомогою таких-от процесів, як скручування колів стеблини.

Пригадаймо зріст хмелю, й інших подібних рослин. Стеблини таких рослин часто-густо обвиваються довкола тичок. Обвиваючись стебло іноді скручується довкола своєї віси. Ці переміщення сприяють повільному зміненню стебла, він стає дедалі цупкішим.

Надзвичайно характерні є, як на життя рослинних організмів, явища, що відбуваються у ґрунті. Візьмімо хоч би й гвинтуватий рух кінчиків коріння, що росте. Посуваючись спіраллю, ці кінчики легко пробиваються угліб; легкість просування їх у спідні шари ґрунту сприяє кращому закріпленню коріння та міцності надземних частин рослини за звичайного як на них розпологую. Найголовніша-ж вигода, якої досягає коріння, що росте, кружлянням своїх кінчиків, полягає в тім, що коріння захоплює найбільшу ділянку ґрунту з потрібною йому кількістю споживних речовин.

Що є спільного геть у всіх згаданих нами вище явищ з рослинного життя? А от що: всі вони відповідають вимогам ощадності... В кожному з них ми спостерігаємо здійснення мрії людини — організатора; за що-найощаднішою витратою матеріальних засобів — досягти що-найкращих практичних наслідків.

По тому, що наведено вище, досить цікаво буде заглянути в царину конструктивних досяг-

нень природи, зв'язаних зі зростом та поведінкою тварин і людини.

Про кістку та бажожну чарунку.

За типовий взірць може тут правити архітектура кістки. Спорудження кістки являє собою комплекс (організоване об'єднання) своєрідних тоненьких платівок, що ніби правлять за будівельні одиниці — цеглини. За дослідженнями вчених, “сформовану кістку складають саме такі платівки з дивовижною закономірністю і цілком відповідно до законів механіки” (Проф. І. Михайловський). У наслідок такого формування досягається великої міцності. І це — знов таки за що-найменшою кількістю речовини, витраченої на будівництво кістки.

Порівняймо наведені явища, як наслідки цілком невідомої творчості природи, з явищами, що їх визначає інстинкт живої тварини.

Зупинімося на пчолиній чарунці. За матеріал на будівництво править віск, що його виділяють пчели за досить значної витрати життєвої енергії. Природники (ентомологи) довели, що для нормальної життєдіяльності цих медоносних тваринок (пчел) надзвичайну вагу має збереження воску. Математики-ж констатують, що пчели, виділяючи грані чарунок під одним і тим самим кутом у 120, досягають цілковитої досконалості що до ощадності будівельного матеріалу. (Варте уваги те, що таку велику оша-

дність людина може перевірити лише теоретично — за допомогою вищої математики). Відси зрозуміло, що, зводячи такі взірці що до архітектури та ощадності чарунок, пчели зберігають і свої “фізичні сили”, тоб-то потрібну їм на життєву діяльність енергію.

Заощадження енергії живою організму для природи, є таке саме “правило”, як і ошатна витрата органічної речовини в геть усіх випадках, подібних до наведених вище.

Регулятори життєвих рухів.

В наших організмі є багато різноманітних пристосовань, що виключають можливість надмірного розвитку тих чи інших нервово-м'язевих рухів. За зразок таких пристосовань можна взяти живлювальні галузки близько розташованого нерва. Ці галузки є надзвичайно чутливі нервові регулятори. Уповільнюючи тиск крові в жилах, частіше живичку, вони сприяють заощадженню енергії, що її витрачає серце.

Одна з численних функцій мандрівного нерва полягає в тому, щоб затримувати товчки, які виходять з особливих вузлів серця. Фізіологам відомо, велика кількість функціональних пристосовань, що запобігають зайвій витраті нервової та рушійної сили зинці, горлянки, залоз, сечного міхура й інших органів шляхом регулювання їхньої діяльності.

Вивчаючи середові функції нашого тіла, ми надбудуємо акти саморегулювання. Саме такі акти зручно спостерігати

у нирках. Нирки працюють через: коли одна виділяє сечу — друга відпочиває. Обопільне чергування в роботі цих органів сприяє заощадженню працездатності кожної з них.

Економічні основи життя.

Доведено, що ощадність рушійних сил найкраще досягає природа в істотах найбільш організованих. Тому загальноновизнаний факт поступового розвитку (вдосконалення) живої матерії, тоб-то факт еволюції в рослинах і тваринах ми маємо право вважати за явище загально-економічного порядку.

Еволюція живої матерії характеризується ускладненням відмітних (родових) ознак різноманітних організмів та збільшенням кількості цих ознак. Еволюція — це ланцюг поступових змін, що поширюються і на фізіологічні функції взагалі, і на побудову організму зокрема, і на діяльність вищої нервової системи. В міру вдосконалення нервової системи, різні волокнисті живі тканини починають відокремлюватися, при чім взаємодіяння між поодинокими неоднорідними групами стає ним-раз складніше, організованіше.

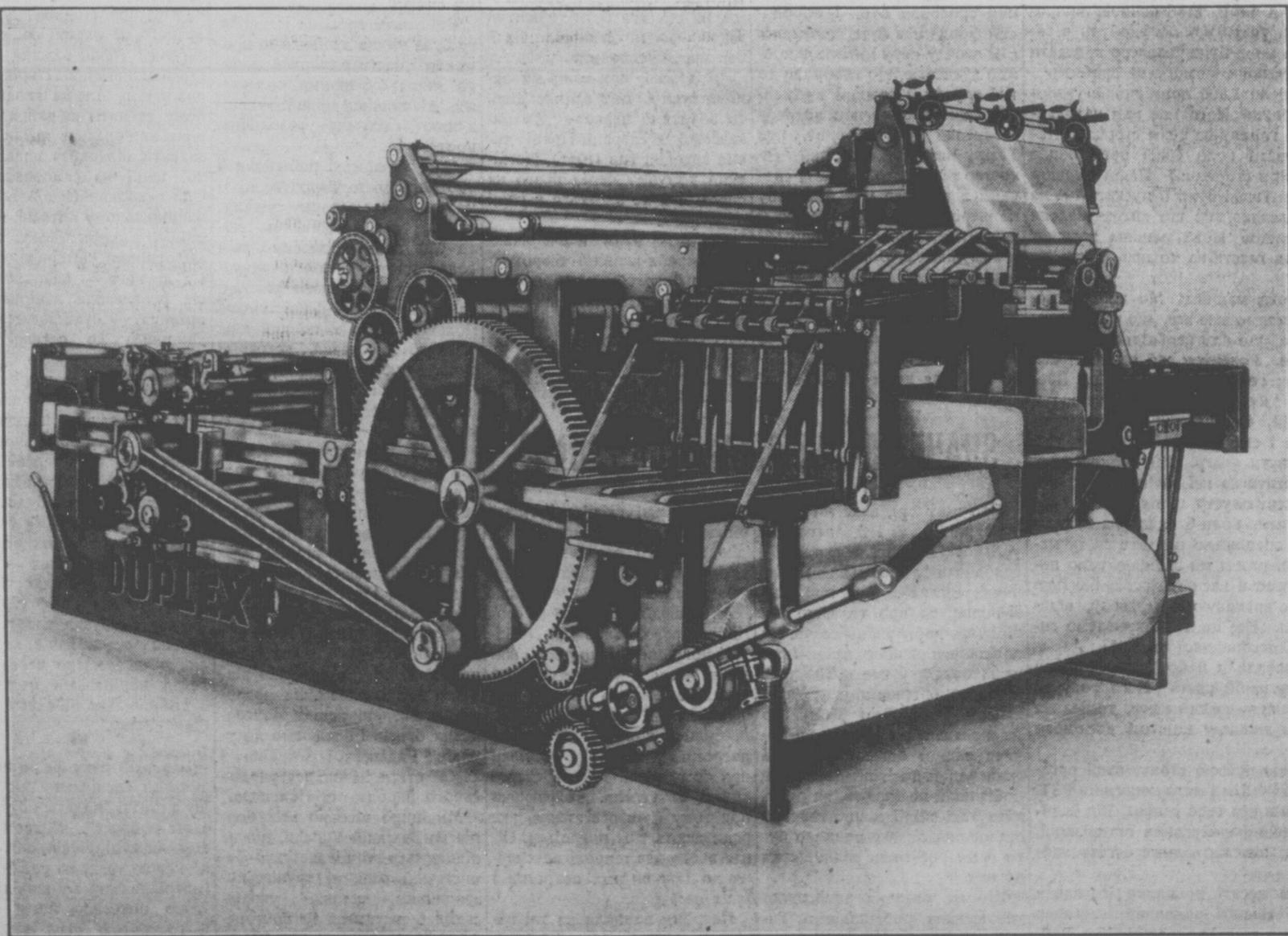
І от до такого саме відокремлення беззастанно стрімить природа, а з її прикладом — і людина. Разом з цим досягається і доступу що до утилізації (використання) речовини, сили, часу; а це й є основа великого життєвого принципу: за можливо найменшого споживання речовини й сили, без зайвих витрат їх, добути більшої суми корисної роботи за що — найбільшій швидкості”.

В цьому уривкові з праці професора (нині академіка) В. Данилевського “Душа і природа” полягає що-найважливіший зміст. В іншій творі того-ж таки відомого фізіолога (“Життєва енергія та її нервові регулятори”) говориться, між іншим, про заощадження вищих форм людської енергії (“сила” уваги, волі, тям), що його ми досягаємо в наслідок повільної автоматизації навмишних, довільних рухів організму... “Цілком аналогічні прагнення, — пише далі академік Данилевський, — ми бачимо в механічних організаціях продукційної праці. Тут ми до мінімуму скорочуємо витрати м'ясової енергії робітника і разом з тим за ту таки одиницю часу добуваємо незрівняно більше продуктів виробництва”...

Про віщо говорять геть чисто всі наведені зіставлення? Про те, розуміється, що за основу геть усіх матеріальних явищ у природі і зокрема соціального життя є “основа економічна”. А що впливає з цього? Не виходячи за межі зачепленої нами теми, відповімо на це запитання уривком згадуваної нами на початку цього нариса Тейсової праці: “Поступ техніки досягне максимуму, коли людина зрозуміє й усвідомить геть усі діяння живих механізмів. Інженер-конструктор мусить стояти поміж тих, які вже протігли сторіччя вдвляються в те, що має назву життя”.

Г. Шнімерс.

Новий Здобуток Робітничо-Фармерських Організацій

ПОВИЩА ілюстрація представляє нашу нову “Дуплекс” прес-машину, яку щойно встановлено в нашій друкарні для служби робітничо-фармерським масам. Оце число “Українських Робітничих Вістей” друкуване вже на

новій прес-машині. Не тільки друкуване, але й гарненько зложене, що виходить з машини готове для адресування до читачів.

Нова прес-машинка геть чиста “збітувала” стару нашу до-теперішню прес-машинку. Тоді

як стара прес-машинка друкувала на годину біля 1,800 газет і то тільки на чотири сторінки, то нова прес-машинка друкує біля 6,500 газет на годину без різниці чи газета виходить на чотири сторінки, на шість чи вісім сторінок.

Разом з усіма організованими робітниками й фермерами, робітницями й фермерками радіємо новим дорібок наших організацій й закликаємо все українське робітництво й фермерство Канади ще шаліше об'єднати себе довкруги наших

робітничо-фермерських організацій і їх органів-газет! Всі до лав робітничо-фермерських організацій! Всі до великої громади передлатників й читачів наших робітничо-фермерських газет! Хай же робітничо-фермерська преса!

З Загребу повідомляють що у місті тяжко ранили пострілом із револьвера агента поліції Брауера, що свого часу стежив за небіжчиком С. Радичем підчас його закордонних подорожів і, згідно з чутками, фабрикував оскаржуючі документи проти нього. Поліція вважає, що замах організувала недавно заснована хорватська бойова дружина.

UKRAINIAN LABOR NEWS
PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 31 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого людю виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.
Видів Робітничо-Фармерського Взаємного Товариства, закорпоророване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українській Робітничій Домі, на розі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

НА НОВІЙ МАШИНІ.

Кожній новий здобуток наших організацій і видавництва заставляє нас про нього говорити, поділитися ним, як радісною вісткою із своїми читачами, з працюючими українськими масами. Чи котрийсь з видавців ТУРФДім збудував новий будинок, чи то РЗТ купило приют, чи додаткову для него землю, чи то робітничо-фармерська кооператива набула на свою власність "ярду" для складу дрів і вугля, чи то набуто до друкарні нову машину — одним словом все, що набули наші організації дорогою ціною, мезольною працею, ми ним радіємо, ми про це другим оповідаємо.

Цим разом ми говоримо про нову друкарську машину. Говорено про неї вже одго. Говорено на початку про потребу нової прес-машини. Потім говорено, що треба купити машину. Далі — яку машину купити. Нарешті рішено купити її вибрано модель. Пішла в рух кампанія за закупкою машини. Окремої кампанії ми не розпочинали, але злучили її з листоподовою кампанією допомоги робітничо-фармерській пресі, тобто рішили за одним махом два завці вбити.

Про те, чи вбили обидва завці — зараз говорити не будемо, бо повного підрахунку ще не зроблено. Одного вбили напевно. МАШИНУ КУПИЛИ. ЦЕ ЧИСЛО "УКР. РОБІТНИЧИХ ВІСТЕЙ" ДРУКОВАНО ВЖЕ НА НОВІЙ МАШИНІ.

НА НОВІЙ МАШИНІ! Яка ріжниця, подумав пересічний читач — на новій, чи на старій машині, аби була газета. А ріжниця дуже велика. Ріжниця перц всего та, що ми вже не житиме під вічним страхом, що стара машина, як всяка стара річ, "застрякує". Друге: друкуючи дві газети і два журнали на маленькій старій машині, що безперестанно день і ніч гуркотіла, ми приїхали до того стану, в якому дальше поширення нашої преси неможливе. Мова про те, щоб видавати "Укр. Роб. Вісти" на вісім, або хоч на шість сторін була пустим звуком. Коли нам прихотилося пару разів на рік видати "Укр. Роб. Вісти" на вісім сторін, то роблено це надмирними зусиллями. Навіть "Фармерське Життя", що ми його примушені час від часу зменшувати до чотирох сторінок, роблено це по часті тому, що тяжко було виправитися. Тепер у нас є нова машина. Ось вона вже пушена в рух. Це число "Укр. Роб. Вістей" перше на ній друкується. На вісім сторін. Не тому, що воно вже стало будо на вісім сторін. А тому, щоб бачити, випробувати, переконатися з першого разу, що ми здобули з закупкою нової машини, тому, що кожд будо ухвалено видавати "У.Р.В." на вісім сторін, ми матимемо спримогу це зробити.

На старій машині ми друкували 1,800 примірників газети на годину лише на чотири сторінки. Нова має нам надрукувати 5,000 примірників газети на годину на вісім сторін. (Нова прес-машина повинна друкувати коло 6,000 примірників на годину на вісім, шість чи чотири сторінки.) Надрукувавши газету на старій машині, ми примушені були її пускати ще на одну машину (фолдер), яка складала, на що витрачувалося стільки-ж часу, як і на друкування. Нова машина зарозом друкує її складає без ріжницї, чи газета на чотири, шість чи вісім сторінок.

Ось що значить для нас нова машина. Ми не кажемо, що з набутиям нової машини ми маємо вже все, що нашої друкарні потрібно. Але ми маємо те, що нам необхідне будо для дальшого розвитку нашої преси. Розвиток же нашої преси залежить від всіх нас: від наших організацій і читачів. Зберуться наші з'їзди, вислухають звітів, оглянуть друкарню й інші здобутки наших організацій, як будинки і фарму приюту, зважать сучасні обставини і скажуть, що далі робити.

Ще на одну річ треба звернути увагу. Ми купили нову велику пресу. Ми рішили заплатити за неї готівкою, бо перше: за це дістаємо п'ять процент опусту, не платимо 7 процент інтересу, який мали-б платити, коли-б брали на виплат, та ще й аскурацію ми мусли-б спеціально платити за ту машину, коли-б на виплат. Взвзявши разом ми заощадуємо поверх \$1,000. Але за це ми платимо з каси готівкою близько дев'ять тисяч за саму машину, не враховуючи транспорту, встановлення, мотору, сейд-текст і ин. Все це ми покриваємо готівкою. З чого ми її беремо? З листопадової кампанії. Але-ж бо листопадову кампанію ми провадили й без того кожного року. Проводили її на допомогу своїй пресі. Цего року та допомога пішла на закупку машини — коли не вся, то велика її частина. Значить, ми купили машину коштом допомоги своїй пресі.

Та це нас не лякає. За нашою пресою стоять наші організації й читачі. Десятий з'їзд ТУРФДім і п'ята конвенція РЗТ, які зберуться за 10 днів, скажуть в цім своє слово. Від їх рішень, як від рішень тих робітничо-фармерських організацій, які щиро обслуговує наша преса, залежить дуже багато найбачше майбутню нашої преси.

В березні ми святкуватимем десяти роковини існування "Українських Робітничих Вістей". Десять років існування "Робітничі". Ці роковини, головно десяти роковини "Укр. Роб. Вістей", які одночасно є роковинами зачаткування цілого нашого видавництва — мусять відзначити в життю нашої преси передовий період. Але й тут слово за з'їздами наших організацій.

Поки-ж що — наша преса друкується вже на новій пресовій машині й цего радісною вісткою ми ділимося зі всіма нашими організаціями, читачами й всіми українськими працюючими масами Канади.

ТРЕЙД-ЮНІОННА БЮРОКРАТІЯ ГОТУЄТЬСЯ ПРОТИ КОМУНІСТІВ.

На останній конвенції Американської Федерації Праці, що відбулася в Нью Орліс, були присутні найбільші діячі американського трейд-юніонного руху. Говорили просто мовою, з'їхала там найчорніша трейд-юніонна реакція, що всіми силами поборює революційний рух на американському континенті.

Річ зрозуміла, що коли збируться разом такі великі діячі, то в них мусять бути й великі справи для обговорення... Ім же-ж ніяк клопотатися дрібницями! Це-ж люди статець, по більшій часті юніонні урядники, які побирають по десяти-п'ятнадцять, а то й двадцять п'ять тисяч доларів річної платні; отже нема потреби говорити про хліб насущний, то-ж мусять займатися високою політикою (хоч між рядовими членами проповідують аполітичність).

На конвенції обговорювано дві "дуже важні справи": про боротьбу з комунізмом і про створення "оборончого фонду" — якого мало-б уживати підчас ріжних страйків.

Про справу боротьби з комунізмом нема потреби писати, бо вона вже досить стара й кожній свідомий людині добре відома, то-ж обмежує висвітленням справи про створення "оборончого фонду".

Думку про створення "оборончого фонду" підніс делегат від Юнайтед Майн Воркерс оф Америка. В попереднім своїм дописі я написав був, як витрачається майнерське тяжко запрацьовані гроші, що за чотири роки на піддержку страйковим майнерам витрачено лише п'ять мільйонів доларів, а за той самий час на адміністраційні видатки організації витрачено аж тринадцять мільйонів. Все-ж такі юніонні бюрократам хочеться мати ще якийсь побічний фонд, коло якого можна-б ще ліпше погріти руки.

Цікаво дуже, яким оригінальним способом отой "оборончий фонд" має бути створений. Я наведу пару цитатів з промови делегата, що говорив до цієї справи. Першим промовцем, що говорив про потребу створення "такого фонду", був Томас Кенеді, головний секретар Ю.М.В.А. Кількома словами він сказав про боротьбу майнерів з майновласниками й нарешті зупинився на боротьбі з комунізмом. Боротьба з комунізмом має для нього багато більше значення, ніж боротьба з капіталізмом.

Після нього промовляв Дж. Луїс, президент Ю.М.В.А. Його промова дуже цікава, з неї ми довідались, хто має жевртувати гроші на "оборончий фонд". Ось його власні слова: "Я не бачу найменшої причини, чому Американська Федерація Праці, що репрезентує організованих робітників нашої країни, не може так само, як Колумбійський Університет, Ельський Університет, Гарвардський Університет і багато інших наукових інституцій, створити й збудувати сильний фонд для оборони трейд-юніонного руху."

"Недавно тому Ельський Університет устроїв кампанію для збирання вдержуючого фонду й зібрав від своїх приятелів поверх \$20,000,000, збільшуючу таким чином, свій вдержуючий фонд до \$175,000,000. Ця сума гарантує будучність Ельського Університету на кілька століть. Це може бути добрим прикладом для організованих робітників, які повинні створити сильний оборончий фонд і забезпечити свою будучину нарівні з науковими інституціями."

"Кожний з нас знає, що багато бізнесменів, які сьогодні тішаться добрим успіхом, завдячують свій успіх трейд-юніонному руху цієї країни й вони шире допомогли-б збудувати оборончий фонд, щоб забезпечити будучність трейд-юніонного руху."

Здається, що коментарі заши до повишого цитату. Тут кожному ясно, що такий "оборончий фонд" мало-б збудувати американська буржуазія.

Отже, річ зрозуміла, що фонд не буде вжитий проти буржуазії, але проти комунізму, проти революційних робітників, які викривають зрадинчу політику американської трейд-юніонної олігархії й зарожують її утрату теплех високоплатних посад.

На останку промовляв до справи створення "оборончого фонду" делегат від некараської юнії Яков Голдстон. З його промови найкраще зрозуміємо, на що має бути зукитий такий фонд. Закінчив він її ось такими словами: "Я думаю, що коли ми зачаткуємо оце велике діло, то збудуємо навколо Американської Федерації Праці такий високий тин (пліт), що ніякий комуніст через нього не перелізе й не вдереться в нашу ряду."

Ось який план в американської трейд-юніонної бюрократії для боротьби з революційним рухом. Американські капіталісти повинні бути горді, що мають таких вірних оборонців, вірних наймитів. Меркоз, Атл. Д. Бурга.

Прошовець поспіша на зустріч з нами.

ЛЕНІН І УКРАЇНА.

21. січня р. минуло п'ять літ з дні смерті Леніна. З приводу цего містимо ріжні статті про те, як Ленін ставився до ріжних політичних, соціальних і національних питань. Нижче містимо статтю, яка змальовує становище Леніна в національному питанні, а в українському зокрема.

ЦСРР — це живе втілення національної політики В. І. Леніна. Ніколи-б не було Радянської України, як-би на Україні не знайшла відгук у свідомості мільйонних мас Ленінова наука взагалі, а що-до національного питання — зокремь. Через тернистий шлях, через силу-силенну перенон, що походили з історичних обставин України та з тих суб'єктивних перешкод, які ставили численні вороги з табору дрібної буржуазії, — Ленінова наука крізь шайки соціального й національного визволення просякала що-разу глибоше в українські народні маси і врешті дійшла триумфальної перемоги. Тимто так цікаво студіювати ленінські погляди на національні питання, і зокрема ті думки, які він при ріжних нагодах висловлював, що-до українського питання.

Ленінські погроми якраз свідчать яскраво про неможливість розв'язання національного питання в буржуазній Польщі на користь українців, про неможливість навіть якої-небудь задовольняючої українців автономії. Ці погроми завдали смертельний удар брехні ріжних українських буржуазних, контрреволюційних і протирадянських угруповань про те, що будим-то можна українцям жити під Польщею і задовольняти свої культурні та інші вимоги. Вони виявили яскраво некірмість цих намагає пекторальців, гетьманців і всіх інших негідників, заспокоїти українські маси під Польщею, та це поведсти їх проти Радянської України. Відгук робітників і селян Західної України на ці погроми виявив, що вони аж надто добре зрозуміли, що їхній одиникий притрунок є у революційній боротьбі, разом з революційними працюючими усього Польщі, за знищення теперішньої буржуазно-фашистської Польщі і приєднання до Радянської України. Цю боротьбу повинні ми підтримати всіми нашими силами.

Робітнича громада на мітингу була згідна з висовами промови і часто одобрювала його заяви бурливыми оплесками. Наприкінці прийнято одностайно слідууючу резолюцію протесту: "Ми, українські робітники й робітничі міста Торонто, згромаджені на масовому мітингу, дня 6. січня 1929, числом около 650, знову підносимо свій гоголе протесту проти дикунського національного угнітання, шляхетсько-фашистською Польщею сімох мільйонів українського населення, яскравим виявом якого були погроми у Львові, влаштовані проти українців в дніх 1. до 3. листопада 1928 р."

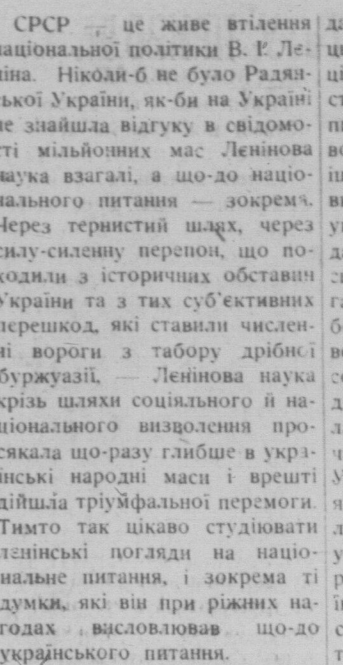
Перед працюючими всього світу протестуємо проти жорстокого терору, що його зазначають робітники й селяне на українських землях під Польщею за те тільки, що свої ідеали утотожують з ідеалами Радянської України і бажають повної злуки із нею. З радістю вітаємо той рух серед робітників і селян Західної України, що стихійно піднявся після львівських погромів в оборони наших поневолених братів і апелюємо до урядів Радянської України і ЦСРР стати на захист українського народу під Польщею. Ми щиро вітаємо всіх борців на Західній Україні, що не піддаються ні шляхетсько-фашистській силі, ні хрунісько-зрадинним впливам українських буржуазних та контрреволюційних політиків, і кличемо — працюючих Західної України далі завзято боротися у спілці з революційними працюючими усього Польщі за своє визволення та за об'єднання Західної України з Радянською Україною."

Мітинг закінчився загальною демонстрацією, якою польські фашисти й українські буржуазні агенти хотіли завдати удару українцям. Ми щиро вітаємо всіх борців на Західній Україні, що не піддаються ні шляхетсько-фашистській силі, ні хрунісько-зрадинним впливам українських буржуазних та контрреволюційних політиків, і кличемо — працюючих Західної України далі завзято боротися у спілці з революційними працюючими усього Польщі за своє визволення та за об'єднання Західної України з Радянською Україною."

Мітинг закінчився загальною демонстрацією, якою польські фашисти й українські буржуазні агенти хотіли завдати удару українцям.

ЛЕНІН І УКРАЇНА.

21. січня р. минуло п'ять літ з дні смерті Леніна. З приводу цего містимо ріжні статті про те, як Ленін ставився до ріжних політичних, соціальних і національних питань. Нижче містимо статтю, яка змальовує становище Леніна в національному питанні, а в українському зокрема.

В. І. ЛЕНІН

В 1917 році, скарженим на себе, в часі, коли він ховався перед пілоними тимчасового уряду.

Ленін був завжди рішучий ворог будь-якого націоналізму. Але в той же час він був найпослідовніший захисник національних прав пригнічених націй. Ленін завжди повставав проти дрібно-буржуазних ідей, скерованих до роз'єднання сил пролетаріату, до поділу його на окремі національні загоми. Ленін завжди пропагував єдність пролетаріату ріжних націй. Але це не завважало йому ставити як-найрадикальніше національне питання, визнавати цілковите право кожної нації на самовизначення. Оди революційна діалектика в національному питанні, яка обстоює, з одного боку, найпослідовніший інтернаціоналізм, і з другого — найрадикальніше розв'язання національного питання, — була завжди й залишилася до останніх днів притаманною рисою Ленінової теорії що-до національного питання. Цю діалектику взято за основу практичного розв'язання національного питання на цілому терені Радянських Республік: сучасна форма державного будівництва Радянських Республік базується саме на цих двох основних Ленінових принципах — на інтернаціональній єдності пролетаріату цілої тої території, де він здобував владу, й на самовизначенні націй, яке юридично оформлено через незалежні національні республіки й добровільне об'єднання їх в одну спілку.

Ще 1913 року Ленін висловлюється спеціально про Україну в статті "Кадети об українському вопросе". У цьому своєму виступі Ленін загострює всю свою увагу на російському імперіалістичному шовінізмі. З усією питомою йому силою й гостротою пера він напам'ятовує відповідами промови на ряд питань, поставлених йому в зв'язку з темою його промови. Таких мітингів нам треба більше і частіше.

Висновки. Учасник. Торонто, Ont.

дає на кадети, які що-дні цюквали в своїй пресі українців "за сепаратизм", "мазепиштво" то-що. Конкретно, написав Ленін цю статтю з приводу такого факту: тодішній іше керівник УСДРП Донцов виступив у Львові на з'їзді українського студентства й подав гасло самостійної української республіки, а зарозом і гасло національного єднання в боротьбі за українській університет у Львові. Усе чорносопестена преса, а за нею й кадєтська, злила страшений галас. Нарешті, з'явилася в "Речі" стаття відомого нам на Україні, тепер українського діяча, а тоді кадєта — М. Могиланського, в якій він в унісон усім кадєтам надавав на "сепаратизм" і "авантюризм" українців. Це й був привід для виступу В. І. Леніна, який уже тоді воставив справу про право самовизначення.

Коли взяти на увагу, що навіть дехто й з українських соціал-демократів виступив проти гасла права нації на самовизначення, — то можна уявити, до якої міри Ленін був послідовний і революційний у цій своїй статті, де він рішуче вступав проти всіх ворогів права України на власне самовизначення. Про статтю Могиланського в "Речі" Ленін каже:

"Ця стаття є справжнє шовіністичне цюквання українців за "сепаратизм". Безогляде авантюризм", "політична авантюра", — ось якими висловами робіт стаття найчистішого нововременця пана Мих. Могиланського, що прикривається шатами демократизму". Можливо, що Могиланський навіть і тоді вважав себе за українця, але хіба було мало українців, що навіть належали до українських угруповань і що йшли одним шляхом із російськими кадєтами, отже таких, що тоді турбувалися за цілість великої єдиної неаділюї? Тільки послідовний революційний інтернаціоналізм міг піднести ся понад усікі національні міркування й з повною революційною об'єктивністю викривати всю реакційність російського шовінізму.

Звісно, Ленін знав ціну і Донцову; він прекрасно розумів, що між інтернаціоналістичним гаслом про право самовизначення націй і доповідським є велика ріжниця, — тим більше, що Донцов тут-же поставив справу про національний блок. Тим-то Ленін каже, що "марксисті ніколи не дадуть задурити собі голову націоналістичним гаслом, однаково — великоруським, польським, єврейським, українським чи яким иншим, але марксисті не забувають також елементарного обов'язку всякого демократа боротися проти всякого шкування будь-якої нації за "сепаратизм", боротися за визнання повної й безперечної рівноправності націй і їхнього права на самовизначення".

(Кіньєв буде.)

НОВІ ВІДРИВНИ КАЛЕНДАРІ НА 1929 РІК

шійно наслідки з Радянської України в обмеженій кількості. Календарі прекрасні, на другому боці кожної картки цінні інформації з ріжних галузів суспільного життя, вірші, гуморески.

Таких календарів ніде тут не дістанете, лише в нашій книгарні.

Ціна календаря 50 ц. Замовлення з належністю засилайте негайно на адресу: WORKERS AND FARMERS BOOK STORE 650 Selkirk Ave. — Winnipeg.

Укр. Робітники й Фармери на допомогу своїй пресі

ПОКВІТОВУВАННЯ ВИСЛІДУ ЛИСТОПАДОВОЇ КАМПАНІЇ В КОРИСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКОЇ ПРЕСИ.

Листопадний Комітет, Келгари, Ата, (збірка)	\$347.20
Листопадний Комітет, Форд Сіті, Онт. (збірка)	238.35
Листопадний Комітет, Транскон. Ман. (збірка)	179.46
Листопадний Комітет, Савт Порквоуд, Онт. (збірка)	129.28
Листопадний Комітет, Мус Діо, Саск. (збірка)	78.65
Листопадний Комітет, Норанда, Кве. (збірка)	60.25
Відаля ТУРФДМ і Р.З.Т., Ріксхайм, Саск. (збірка)	59.56
Листопадний Комітет, Вест Торонто, Онт. (збірка)	46.87
Відаля ТУРФДМ і Р.З.Т., Ватерлоу, Онт. (збірка)	32.75
Листопадний Комітет, Келамін, Ата. (збірка)	26.00
Відаля ТУРФДМ, Оттава, Онт. (збірка)	25.40
Відаля Р.З.Т., Сейнт Боніфейс, Ман. (збірка)	24.10
Листопадний Комітет, Кроуленд, Онт. (збірка)	21.35
Листопадний Комітет, Портжард на Прейрі, Ман. (збірка)	15.75
С. Кугут, Понев Ривер, Б. К. (збірка)	4.00
І. Майковський, Ді Нес, Ман. (збірка)	2.50
М. Мінгера, Валора, Онт. (збірка)	2.00
Д. М. Петринич, Ніпавон, Саск. (збірка)	1.00
М. Хаба, Гокслей, Ата.	\$2.00
М. Горлат, Вілес Барн, Па.	2.00
М. Журавель, Еласс, Онт.	1.00
А. Е. Шерстобітов, Ковер Клаф, Онт.	1.00
Г. Гиданні Феміста, Ман.	1.00
Д. Тимочко, Фробишер, Саск.	1.00
В. І. Дергак, Мелінен, Онт.	1.00
О. Прутух, Стоун Крик, Саск.	1.00
Д. Грабоуєвський, Дітройт, Міш.	1.00
С. Маркович, Ред Пес, Б. К.	1.00
М. Максимчук, Торонто, Онт.	1.00
І. Перейра, Коїстон, Онт.	50
Ф. І. Філіпенко, Файт, Ата.	50
М. Стриновський, Шелей, Б.К.	50
М. Юрич, Меліна, Саск.	50
П. Школярчук, Данс, Саск.	25
М. Проданюк, Гефней Лейк, Ата.	25
М. Проданюк, Рейн, Саск.	25

Келгари, Ата.

Дорогі Товариші! Послаємо Вам почтовий переказ на суму \$722.00, які зможуть придати українській робітничій і фермерській пресі. Це перша пресова кампанія в історії міста Келгари, яку ініціює українська робітничо-фермерська організація при Укр. Роб. Домі в Келгарі. Це свідчить, що робітники докладають всіх старань, щоб ця кампанія перенесла як наші українські товариші, так і наші українські товариші, які складаються з 15 членів всіх наших організацій і виступають добріми друзями до передавання цієї кампанії, але не виконав як слід, попри те, що деякі члени комітету не надто добре працювали, а деякі не то що нічого не робили, але навіть на засідання комітету не приходили. Найбільше заслуговує на нашу головку товариш Т. Чорнобай, який щирою працею працював і докладав багато.

На закінчення скажу, що надали ми б будемо тактично поводити, то нехай вона унівається два рази з таким успіхом.

Хай же і розвивається робітничо-фермерська преса!

За листопадкової кампанії представляється так:

З коїнеювального числа "У.Р.В." \$ 55
 Передавати на "У.Р.В." 282.00
 Передавати на "Робітничо" 47.30
 Пресовий фонд на "У.Р.В." з підприємства і розірванням і літ 347.20
 Пресовий фонд на "Робітничо" 25.20
 Передавати на "Ф. Ж." 6.00
 Передавати на "С. М." 2.50
 Пресовий фонд на "С. М." 11.80

Разом \$724.20
 На оплату перекази облігнено 2.20

Дні 3 листопада на постійній забаві в той і т-ки Мисельні згодили свої жертви на "У.Р.В." (прес-маншину) слідує по \$100: М. Маршала, Роеа Кафе, С. Ревай, І. Ревай; по 50 ц.: А. Мельничук, М. Кузьмар, П. Куцій, С. Мокрий, П. Мисельні; по 25 ц.: Г. Крома і Пензіані. Разом \$600.

Дні 18 листопада на концерт-митингу згодили свої жертви на "У.Р.В." (прес-маншину) слідує товариші в товаришів:

П. і Анна Богоносков \$100; по \$50: І. в Катерина Стоколум, М. і Катерина Цюпало, Н. і Анна Корольок, Г. Чорнобай, В. Стефанюк, Я. Савалюк, Ізів Філіпів, Н. Натірін і С. Данилюк (з Коїнею), Н. Арборак \$300; по \$20: Д. і Василіна Баган, М. Горшак, П. і Розі Маджук, В. і Катерина Якимович, І. Бойвічич, Анна Леська, М. і Анна Гарвін, П. і Магда Корнійчук, О. і Настя Островерх, Н. і Фрозіна Еремко Д. і Настя Андриашук, Ю. і Дорі Никшифорук; по \$100: І. Сеньків, Т. Веруц, Ю. Ніколаєвич, І. Юрчик, І. Лібич, Немсі Попович, В. Лазарук, І. Садовий, П. Паладічка, С. Парман, Я. Юлієв, С. Зінкевич, В. Сроцький, Дражака, Р. Мисельні, Марія

Голєв, І. Петров, М. Сетро, М. Мазюк, Д. Кнед, Д. Ліксис, М. Пігайний, С. Петранчук, А. Ю. Міро, К. Фандя, І. Гаушак, С. Шефта, Т. Петьольовий, Н. Фостринович, М. Васюк, Т. Колярич, В. Жомітський, М. Тезег, М. Мобоконіні, М. Мальований, М. Гулдана, І. Гулдана, І. Роздік, Д. Лемман, А. Ласников, Т. Вітан, Ф. Мотрук, Д. Бозок, І. Колодій, Т. Рісе, А. Рісай, Т. Ратський, Т. Воладік, І. Квіда, І. Гонішівський, С. Коген, О. Поїв, Д. Пувторан, М. Мігайчук, Т. Паулаєвич, Д. Лопіт, І. Остров, В. Чуйніський, М. Блявик, М. Зароский, Ф. Діаук, А. Рубин, М. Скіс, А. Сердюк, В. Павлюк, Т. Пручич, М. Класича, Т. Соболюк, П. Пензар, М. Тузи; по 75 ц.: М. Бесієв, С. Комідовський, Т. М. Б. Розента, М. Подольський, Ф. Мельник, Н. Неметич, Т. Гапка, І. Садовий, Т. Ніколай, Т. Кобчук, Т. Койка, Ф. Крід, М. Грінш.

Разом переказу на "У.Р.В." \$48.95.

Тов. В. Балаєвський зібрав на передачу "У.Р.В." \$100, на передачу на "Робітничо" \$100, на пресовий фонд "У.Р.В." \$67.50. Згодили по \$100: А. Березчук, Г. Алєабаз; по 25 ц.: І. Онуцький, М. Семенко, С. Потоцький, М. Юрчишук, Г. Нікита, Т. Дубіньський, В. Балаєвський, С. Зерешівський, І. Балактер, В. Дубіньський, К. Сабоданський, М. Нієвук, В. Мельник І. Д. Банар, Д. Драгоучук 15 ц.; В. Шер 10 ц. Разом переказу на "У.Р.В." \$67.50.

Тов. І. Онуцький зібрав на пресовий фонд "У.Р.В." \$470. Згодили по 25 ц.: І. Онуцький, В. Корольок, Н. Смерека, Н. Гіляк, В. Балаєвський, Гр. П., Н. Шиньский, С. Хелак, М. Косік, І. Платоновський, Г. Казмір, М. Мулярчук, П. Сошовський; В. Монах 20 ц.; по 10 ц.: І. Гаушак, К. Сломак, П. Аманчук, І. Рігаль, М. Якіс, А. Стах, Г. Г., І. К., В. Мекор, М. Пуш, М. Валон, Немітчик, М. Грінгоук 5 ц.

Разом переказу на "У.Р.В." \$470.

Тов. Гіній зібрав переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. Т. Гіній зібрав переказати на "У.Р.В." \$800.

Тов. Головачук зібрав переказати на "У.Р.В." \$600.

Тов. Ф. Палівода переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. М. Спіжарський переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. І. Меленко переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. І. Гривак переказати на "У.Р.В." \$200.

Тов. В. Женьчук переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. І. Гуран переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. І. Криштолович переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. О. Кушнір переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. Л. Гоцако переказати на "У.Р.В." \$400.

Тов. Н. Червінський переказати на "У.Р.В." \$400, переказати на "Робітничо" \$150.

Тов. І. Рогатинський зібрав переказати на "У.Р.В." \$550.

Тов. С. Віницький зібрав переказати на "У.Р.В." \$700.

Тов. Я. Михайлюк зібрав переказати на "У.Р.В." \$900.

Тов. М. Лоза зібрав переказати на "У.Р.В." \$400, на передачу "Робітничо" \$150.

Тов. М. Мудрак зібрав на передачу "У.Р.В." \$400, на передачу "Робітничо" \$150.

Тов. З. Грінський зібрав на передачу "У.Р.В." \$100, на передачу "Ф. Ж." \$400.

Тов. С. Косміна зібрав на передачу "У.Р.В." \$300; на пресовий фонд згодили по 25 ц.: І. Чупрук, К. Левчук, І. Васильчук, Т. Райфрук, І. Микитин, І. Сміт, М. Ренгер і С. Косміна. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$200.

Тов. В. Власюк зібрав на передачу "У.Р.В." \$300, на пресовий фонд "У.Р.В." жертвував 50 ц.

Тов. В. Гавало на передачу "У.Р.В." \$800, на пресовий фонд "У.Р.В." згодили \$500.

Тов. М. Горбатюк і М. Максимовський зібрав на передачу "У.Р.В." \$1400, на пресовий фонд "У.Р.В." жертвували по \$100: С. Шиньчук, Н. Арчик, Гр. Чиньчук; по 50 ц.: Н. Михалюк, М. Павлов, І. Барчек, А. Черняк; по 25 ц.: Гр. Тодорук, Г. Майданський, В. Майданський, С. Кривеичук, Т. Конопічак, І. Б.; В. С. 10 ц. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$660.

На концерті 25 листопада жертували на пресовий фонд "У.Р.В." слідує по \$500: Н. Женьчук, В. Породан; по \$300: С. Віницький, А. Островерхський, П. Кішич; по \$200: І. Головачук, З. Грінський, М. Горбатюк, Т. Конопічак, В. Женьчук, т-ка Рогатинський, Т. Бартошевич, Т. Матейчук, Д. Гоцако; по \$100: Т. Трач, Т. Михалюк, О. Дмитрій, Т. Кушнір, Т. Завчаківський, Т. Мандалх, Т. Меденко, Т. Матейчук, О. Гордуєв, П. Гуран, П. Матейчук, С. Палівода, С. Спіжарський, Т. К. Г. та І. Гідай.

Дрібні збірки на концерті \$68.89.

Разом з концерту вилучено \$68.89.

Загальний збірник на пресовий фонд "У.Р.В." \$238.35.

Всі імена названі робітничими органі-

заці складаємо ширшу товаришську подяку всім жертводавцям і учасникам пресової кампанії.

За Листопадний Комітет: М. Горбатюк.

Транскон, Ман.

Дорогі Товариші! Цього року пресова листопадова кампанія в користь української робітничо-фермерської преси унівається великим успіхом. Зібрано найбільше грошей за всі попередні кампанії. Членство всіх наших організацій, які згуртовані при Укр. Роб. Домі взяло масову і активну участь в листопадкової кампанії. Широ працювали члени і членики, які дорослі та молоді. Загал укр. робітничтві прихильно відіся до пресової кампанії.

Пресовий комітет складає ширшу подяку всім мистецьким гурткам при У.Р.Д., всім членам і членикам наших організацій, всім читачам і читачкам укр. робітничо-фермерської преси і всім українським робітникам і робітницям Трансконі за те, що так ширю кооперувалися з Пресовим Комітетом в його праці та помагали морально і матеріально.

Зокрема від імені Пресового Комітету дякуємо т-ки Вербицькій, котра плідно працювала на хатах за наших ідиалогів, ринчасно збирала пресовий фонд для нашої преси, якого вона набирала поперх \$300.00.

Вислід листопадкової кампанії представляється як слідує:

Передавати на "У.Р.В." \$248.00	
Передавати на "Ф. Ж." 21.00	
Передавати на "Робітничо" 57.00	
Передавати на "С. М." 8.50	
Пресовий фонд на "У.Р.В." з підприємства і літ 179.46	
Разом \$513.96	

Імени жертводавців: згодили по \$200: В. Черевко, М. Сміт, Д. Гробиєв; М. Харенко \$150; по \$100: П. Смерчинський, П. Данаюк, Л. Г. Гед, Дж. С. Гарнер, Ф. Гейт (англ.), В. Гуцулук, Н. Мороз і Ю. Курганевич; Г. Андриак 50 ц.; Т. Грин 25 ц. Разом \$93.75.

Тов. І. Костиник зібрав переказати на "У.Р.В." \$220, а пресового фонду на "У.Р.В." \$269. М. Мазур \$500; І. Гіагук \$300; Д. Михайлюк \$200; по \$100: В. Паньків і І. Костиник. Разом \$1200.

Т-ка Д. Данаюк збирала переказати на "У.Р.В." \$1500, а пресового фонду на "У.Р.В." \$2703 по \$100: М. Данаюк, С. Гінда і Н. Кобель. Разом \$3000.

Т-ка С. Пухало збирала пресового фонду на "У.Р.В." \$2703 по \$100: С. Пухало, П. Корпуляк і Я. Фішук; В. Бачинський 50 ц. Разом \$690.

Тов. Н. Шалаган зібрав пресового фонду на "У.Р.В." \$2722. Н. Шалаган \$500; по \$200: В. Банаско, А. Терезько, М. Ребеба, І. Скрипник, І. Ваврон і І. Тарасевич; по \$100: О. Картонік, І. Задорозкий, Н. Рєшнішук, Г. Матчевський і В. Матчевський. Разом \$2200.

Т-ки Н. Парнега і Д. Данаюк зібрав пресового фонду на "У.Р.В." \$1500, а пресового фонду на "У.Р.В." \$1049; В. Карпук \$200; по \$100: М. Данаюк, М. В. Данаюк і С. Гінда. Разом \$500.

Всім колекторам й жертводавцям ширшу подяку.

Листопадний Комітет.

Дорогі Товариші! В залучення цього листа посліаємо Вам почтовий переказ на суму \$269.33, яку ми збірли на передачу і пресовий фонд для нашої робітничо-фермерської преси.
--

В порозумінні зарплат і загальною членства, які стуртуються при У.Р.Д. всі товариші і товаришки ширю працювали по згоди своїх сил в користь нашої робітничо-фермерської преси, котра обороняє робітничо-фермерські інтереси і вказує нам шлях до кращого майбутнього за визволення працюючої класи.

Гроші розподілять так.

Передавати на "У.Р.В." \$72.50	
Передавати на "Робітничо" 20.30	
Передавати на "Ф. Ж." 19.00	
Передавати на "С. М." 15.00	
Пресовий фонд на "У.Р.В." 50	
Пресовий фонд на "Робітничо" 40.00	
З коальпортаж "У.Р.В." 6000	
Загальний пресовий фонд на "У.Р.В." 129.28	
Разом \$269.33	

Повніше подіаємо імена колекторів і жертводавців:

Пресовий комітет зібрав на передачу "У.Р.В." \$2800, на передачу "Робітничо" \$1350, на пресовий фонд "У.Р.В." \$75 ц., на передачу "Ф. Ж." \$1500.

Тов. Я. Кошман зібрав на передачу "У.Р.В." \$900.

Т-ка А. Гавриляк збирала пресового фонду на "У.Р.В." \$170. Згодили по 25 ц.: М. Спенік, П. Шастак, М. К. Я. Косік 15 ц.; по 10 ц.: В. Борнік, П. Дівушук, І. Онує, М. Лукучук, І. Коліак, А. Кузалаца, В. Вочука; по

по 5 ц.: С. Дубас, Н. Шутка, Л. Д. Н. Н., П. Апосто, тов. Крамар, А. Медичук, Б. Грималюк, Н. Касіан, А. Обертніков, А. Болеховська, Ю. Тимчук, Магас, П. Михайлиш, П. Данилюк, Ю. Бейко, Ю. Михайлиш, І. Балаган, Д. Л. Е. Дубас, Н. Н. і Л. Дж. Степ.

Разом пресового фонду на "У.Р.В." з підприємства і збірки на літ \$179.46.

Повторення: Передавати на "У.Р.В." "Ф. Ж." "С. М." і "Робітничо" \$334.50

Пресовий фонд на "У.Р.В." \$179.46

Разом \$513.96

За Пресовий Комітет: І. Попінок, голова. Д. Зубік, секр.

Савт Порквоуд.

Дорогі Товариші! Послаємо Вам почтовий переказ на суму \$300.16, яку збірли наш листопадковий комітет на українську робітничо-фермерську пресу в Канаді. Рішучо представляється так:

Передавати на "У.Р.В." \$87.00

Передавати на "Робітничо" 27.75

Передавати на "Ф. Ж." 8.00

Передавати на "С. М." 4.50

Пресовий фонд "У.Р.В." 171.81

Пресовий фонд "Робітничо" 11.50

Пресовий фонд "Ф. Ж." 1.00

Пресовий фонд "С. М." 18.60

Разом \$300.16

Збірли й жертували слідує:

Тов. Т. Муляр зібрав переказати на "У.Р.В." \$1900, а пресового фонду на "У.Р.В." \$1067. В. Паньків; по \$200: Н. Демичук і І. Мидий; Т. Муляр, А. Забічка, М. Ганусчук, І. Скрипник, Ю. Стефанський і О. Мозід; по 50 ц.: Т. Варіюк, С. Марчук і К. Косован; по 25 ц.: А. Вроні і Г. Малецький. Разом \$1500.

Тов. Д. Міронюк зібрав переказати на "У.Р.В." \$1100, а пресового фонду на "У.Р.В." \$1052. Л. Міронюк \$400; Ф. Ружанський \$200; по \$100: С. Ліннік, Н. Мороз і Ю. Курганевич; Г. Андриак 50 ц.; Т. Грин 25 ц. Разом \$93.75.

Тов. І. Костиник зібрав переказати на "У.Р.В." \$220, а пресового фонду на "У.Р.В." \$269. М. Мазур \$500; І. Гіагук \$300; Д. Михайлюк \$200; по \$100: В. Паньків і І. Костиник. Разом \$1200.

Т-ка Д. Данаюк збирала переказати на "У.Р.В." \$1500, а пресового фонду на "У.Р.В." \$2703 по \$100: М. Данаюк, С. Гінда і Н. Кобель. Разом \$3000.

Т-ка С. Пухало збирала пресового фонду на "У.Р.В." \$2703 по \$100: С. Пухало, П. Корпуляк і Я. Фішук; В. Бачинський 50 ц. Разом \$690.

Тов. Н. Шалаган зібрав пресового фонду на "У.Р.В." \$2722. Н. Шалаган \$500; по \$200: В. Банаско, А. Терезько, М. Ребеба, І. Скрипник, І. Ваврон і І. Тарасевич; по \$100: О. Картонік, І. Задорозкий, Н. Рєшнішук, Г. Матчевський і В. Матчевський. Разом \$2200.

Т-ки Н. Парнега і Д. Данаюк зібрав пресового фонду на "У.Р.В." \$1500, а пресового фонду на "У.Р.В." \$1049; В. Карпук \$200; по \$100: М. Данаюк, М. В. Данаюк і С. Гінда. Разом \$500.

Всім колекторам й жертводавцям ширшу подяку.

Листопадний Комітет.

Дорогі Товариші! Послаємо Вам почтовий переказ на суму \$360.00, яку наш листопадковий комітет придбав для нашої робітничо-фермерської преси.

Нім претистимо до подання імені жертводавців на пресовий фонд нашої преси, то перш всемо згадаємо, як наші зарплати передали по кампанії.

На початку листопада, всі наші робітничі організації при У.Р.Д. сформували спільний комітет і на своїх спільних засіданнях вирішили, щоб кожний член нашої організації обов'язково зібрав на пресовий фонд нашої преси не менше одного долара і коли не збере, то щоб сам зловив.

Зібрали переказати на "У.Р.В." \$1500, а пресового фонду на "У.Р.В." \$1049; В. Карпук \$200; по \$100: М. Данаюк, М. В. Данаюк і С. Гінда. Разом \$500.

Всім колекторам й жертводавцям ширшу подяку.

Листопадний Комітет.

Дорогі Товариші! В залучення цього листа посліаємо Вам почтовий переказ на суму \$269.33, яку ми збірли на передачу і пресовий фонд для нашої робітничо-фермерської преси.
--

В порозумінні зарплат і загальною членства, які стуртуються при У.Р.Д. всі товариші і товаришки ширю працювали по згоди своїх сил в користь нашої робітничо-фермерської преси, котра обороняє робітничо-фермерські інтереси і вказує нам шлях до кращого майбутнього за визволення працюючої класи.

Гроші розподілять так.

Передавати на "У.Р.В." \$72.50	
Передавати на "Робітничо" 20.30	
Передавати на "Ф. Ж." 19.00	
Передавати на "С. М." 15.00	
Пресовий фонд на "У.Р.В." 50	
Пресовий фонд на "Робітничо" 40.00	
З коальпортаж "У.Р.В." 6000	
Загальний пресовий фонд на "У.Р.В." 129.28	
Разом \$269.33	

Повніше подіаємо імена колекторів і жертводавців:

Пресовий комітет зібрав на передачу "У.Р.В." \$2800, на передачу "Робітничо" \$1350, на пресовий фонд "У.Р.В." \$75 ц., на передачу "Ф. Ж." \$1500.

Тов. Я. Кошман зібрав на передачу "У.Р.В." \$900.

Т-ка А. Гавриляк збирала пресового фонду на "У.Р.В." \$170. Згодили по 25 ц.: М. Спенік, П. Шастак, М. К. Я. Косік 15 ц.; по 10 ц.: В. Борнік, П. Дівушук, І. Онує, М. Лукучук, І. Коліак, А. Кузалаца, В. Вочука; по

по 5 ц.: С. Дубас, Н. Шутка, Л. Д. Н. Н., П. Апосто, тов. Крамар, А. Медичук, Б. Грималюк, Н. Касіан, А. Обертніков, А. Болеховська, Ю. Тимчук, Магас, П. Михайлиш, П. Данилюк, Ю. Бейко, Ю. Михайлиш, І. Балаган, Д. Л. Е. Дубас, Н. Н. і Л. Дж. Степ.

Разом пресового фонду на "У.Р.В." з підприємства і збірки на літ \$179.46.

Повторення: Передавати на "У.Р.В." "Ф. Ж." "С. М." і "Робітничо" \$334.50

Пресовий фонд на "У.Р.В." \$179.46

Разом \$513.96

За Пресовий Комітет: І. Попінок, голова. Д. Зубік, секр.

Савт Порквоуд.

Дорогі Товариші! Послаємо Вам почтовий переказ на суму \$360.00, яку наш листопадковий комітет придбав для нашої робітничо-фермерської преси.

Нім претистимо до подання імені жертводавців на пресовий фонд нашої преси, то перш всемо згадаємо, як наші зарплати передали по кампанії.

На початку листопада, всі наші робітничі організації при У.Р.Д. сформували спільний комітет і на своїх спільних засіданнях вирішили, щоб кожний член нашої організації обов'язково зібрав на пресовий фонд нашої преси не менше одного долара і коли не збере, то щоб сам зловив.

Зібрали переказати на "У.Р.В." \$1500, а пресового фонду на "У.Р.В." \$1049; В. Карпук \$200; по \$100: М. Данаюк, М. В. Данаюк і С. Гінда. Разом \$500.

Всім колекторам й жертводавцям ширшу подяку.

Листопадний Комітет.

Дорогі Товариші! В залучення цього листа посліаємо Вам почтовий переказ на суму \$269.33, яку ми збірли на передачу і пресовий фонд для нашої робітничо-фермерської преси.
--

В порозумінні зарплат і загальною членства, які стуртуються при У.Р.Д. всі товариші і товаришки ширю працювали по згоди своїх сил в користь нашої робітничо-фермерської преси, котра обороняє робітничо-фермерські інтереси і вказує нам шлях до кращого майбутнього за визволення працюючої класи.

Гроші розподілять так.

Передавати на "У.Р.В." \$72.50	
Передавати на "Робітничо" 20.30	
Передавати на "Ф. Ж." 19.00	
Передавати на "С. М." 15.00	
Пресовий фонд на "У.Р.В." 50	
Пресовий фонд на "Робітничо" 40.00	
З коальпортаж "У.Р.В." 6000	
Загальний пресовий фонд на "У.Р.В." 129.28	
Разом \$269.33	

Повніше подіаємо імена колекторів і жертводавців:

Пресовий комітет зібрав на передачу "У.Р.В." \$2800, на передачу "Робітничо" \$1350, на пресовий фонд "У.Р.В." \$75 ц., на передачу "Ф. Ж." \$1500.

Тов. Я. Кошман зібрав на передачу "У.Р.В." \$900.

Т-ка А. Гавриляк збирала пресового фонду на "У.Р.В." \$170. Згодили по 25 ц.: М. Спенік, П. Шастак, М. К. Я. Косік 15 ц.; по 10 ц.: В. Борнік, П. Дівушук, І. Онує, М. Лукучук, І. Коліак, А. Кузалаца, В. Вочука; по

\$100: А. Дутчак, І. Маревич, Т. Скрипник, В. Яцук, В. Зайніський, К. Малафій, І. Мартинюк, І. Пецула і Н. Градовий; по 50 ц.: Г. Корольок, І. Курроз, Н. Гатманік, Т. Мартинюк, Т. Курроз, Т. Стогрій, Г. Емман (єврей), С. Паладин; по 25 ц.: І. Лохіва, В. Будзіньський, Н. Будзіньський, С. Вакін, А. Подівак; К. Оробоко 10 ц. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$14.35.

Тов. Т. Чернич зібрав на пресовий фонд "У.Р.В." \$135. Жертували: І. Шиньків \$105.00, на пресовий фонд на "У.Р.В." \$135.

Тов. Д. Кобиляк зібрав на пресовий фонд "У.Р.В." \$200. Жертували по \$100: Д. Кобиляк і Катерина Кобиляк. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$200.

Тов. В. Будзіньський зібрав на пресовий фонд "У.Р.В." \$170. Жертували: С. Рєхунік 50 ц.; по 25 ц.: М. Вербенюк, Ф. Сорока, М. Грос (німець); М. Рамсон (англ.) 20 ц.; С. Кармазінов 15 ц.; Е. Зулак 10 ц. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$170.

Листопадний Комітет

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИКИ І ФАРМЕРИ НА ДОПОМОГУ СВОЇЙ ПРЕСІ.

(Продовження з 6-ї сторони.)

Ріджайн, Саск.

Дорогі Товариші!

В заученому цього листа пославмо Вам почтовий переказ в сумі \$162.81, які прибули наш листоподатковий комітет в користь нашої робітничо-фермерської преси.

Передплата на "У.Р.В." \$6.00
Передплата на "Робітничо" 21.00
Передплата на "Ф. Ж." 2.00
Передплата на "С. М." 4.00

Пресовий фонд "У.Р.В." з листоподатку \$162.81

Пресовий фонд "Робітничо" 6.50
Пресовий фонд "С. М." 3.75

Разом \$162.81

Тов. М. Савчин зібрав передплату на "У.Р.В." \$6.00, з пресового фонду на листу ч. 9472 по \$1.00.

Т-ка С. Лавчук зібрала пресового фонду на листу ч. 9475 по \$1.00; І. Лавчук, В. Мейдан і А. Дулер; по 50 ц. Ю. Сокуляк, П. Слободян, М. Кучер і М. Задорський; по 25 ц. І. Антонік, Т. Кардан, П. Ковалюк, І. Кань, М. Корницький, І. Шубай, Т. Сусяк, Я. Дубчик, О. Павлов, М. Корона, М. Кованський і М. Лютик. Разом \$8.00.

Тов. П. Новик зібрав пресового фонду на листу ч. 3557: Ф. Гринько \$1.00; по 50 ц. Н. Захарів і Н. Новик; по 25 ц. М. Адамчук і А. Бібілюк. Разом \$2.50.

Тов. І. Шарабара зібрав передплату на "У.Р.В." \$7.00.

Т-ні А. Шарабара і Р. Бондар зібрав пресового фонду з забави на листу ч. 9614 \$1.55.

Всім жертводавцям ширя подяка. За Листопадний Комітет, Г. Шпона.

Вест Торонто, Онт.

Дорогі Товариші!

Від імені наших робітничих організацій пославмо Вам грошовий переказ на суму \$360.79, які зібрав наш Листопадний Комітет на передплату і пресовий фонд для нашої робітничо-фермерської преси.

Передплата на "У.Р.В." \$173.00
Передплата на "Робітничо" 48.80
Передплата на "Ф. Ж." 1.00
Передплата на "С. М." 10.00
Пресовий фонд "У.Р.В." 19.57
Пресовий фонд "Робітничо" 8.35
Пресовий фонд на "У.Р.В." 46.07

Разом \$360.79

Закри прийнято до подання імені жертводавців загалом до прет, як наш Листопадний Комітет працював за пресовою кампанією.

В неділю, 25 листопада, в нас заучено було концерт в користь нашої робітничо-фермерської преси, концерт відбувся на промовою аргента С. Томашинського, на який прийшло понад чотири тисячі робітників і робітниць.

На концерті промовляв т. Унгурин, який повисив присутнім чому властиво цей концерт, даліш повисив ціль і значення нашої робітничо-фермерської преси і чим вона є для трудового українського народу.

На заклик т. Унгурина, щоб присутні поспішили з допомогою нашої преси закупити нову друкарську машину, всі ширя жертвували на цю ціль.

Забави по \$2.00: І. Марчук, С. Адрейко, С. Томашинський, О. Пасичник; по \$1.00: М. Стасюк, т. Унгурин, т-ка В. Марчук, Д. Мельник, М. Мельник, В. Зарівний, М. Кобуляк, Д. Винонок, Д. Турно, П. Бабуняк, В. Волоно, Я. Михалюк, М. Торюк, П. Бойчук, Ю. Пельшован, С. Томашинський; по 50 ц.: І. Мельник, П. Мейсей; т. Чабан; по 25 ц.: Д. Волошин, т-ка Т. Гудина; безіменні \$1.35. Разом пресовою фонду "У.Р.В." (друкарської машини) \$27.35.

Імена товаришів, які зібрав передплату і пресовий фонд на нашу пресу: Тов. Я. Олек зібрав передплату на "У.Р.В." \$63.00, на передплату "Робітничо" \$6.00.

Тов. Д. Матебчук зібрав на передплату "У.Р.В." \$4.00.

Тов. С. Андрицький зібрав на передплату "У.Р.В." \$8.00.

Тов. С. Вербицький зібрав на передплату "У.Р.В." \$4.00.

Тов. А. Беззуб зібрав на передплату "У.Р.В." \$22.00.

Тов. К. Поламарчук зібрав на передплату "Ф. Ж." \$1.00, на передплату "Робітничо" \$6.00, на передплату "У.Р.В." \$27.00.

Тов. П. Зіньківський зібрав на пресовий фонд "У.Р.В." \$1.00.

Н. Поповик, П. Галямай; по 50 ц.: т-ка А. Галямай, М. Лозовий. Разом \$3.00.

Тов. Дм. Турно зібрав на передплату \$4.00; на пресовий фонд "У.Р.В." зібрав Дм. Турно \$2.00; Дм. Бих 50 ц.; П.-Мов 25 ц. Разом пресовою фонду на "У.Р.В." \$27.75.

Тов. В. Качала зібрав на передплату "Робітничо" \$8.30, на передплату "У.Р.В." \$14.00; на пресовий фонд "У.Р.В." зібрав по \$1.00: С. Ковальчук, Я. Фута, А. Курма, В. Качала; по 50 ц.: М. Лозовий, С. Поповик; по 25 ц.: М. Дутка, М. Розмаринюк. Разом \$5.50.

Тов. М. Кузінський зібрав на передплату "У.Р.В." \$4.00, на пресовий фонд "У.Р.В." \$1.00.

Тов. П. Різник зібрав на передплату "У.Р.В." \$4.00; на пресовий фонд "У.Р.В." зібрав: П. Різник \$1.00; по 50 ц.: М. Лозовий, С. Савчук, В. Панаєв. Разом пресовою фонду на "У.Р.В." \$2.50.

Тов. І. Кузенько зібрав на передплату "У.Р.В." \$4.00; на пресовий фонд "У.Р.В." зібрав: І. Кузенько 50 ц.; по 25 ц.: М. Соколовський, Л. Мекс, Ф. Голуб, М. Кузінський, В. Видиш; Л. Лобик 20 ц.; по 10 ц.: Т. Евтушок, Е. Банський, Ф. Новак, А. Гейник; Н. Роденський 5 ц. Разом пресовою фонду на "У.Р.В." \$2.40.

В імені наших робітничих організацій складемо ширя подяку всім жертводавцям і учасникам, які прибули на нашу підприємства, що устроювалися в користь нашої преси.

За Листопадний Комітет: К. Паламарчук.

Ватерло, Онт.

Дорогі Товариші!

В ім лист пославмо Вам почтовий переказ на суму \$196.38, котрі відішли з листопадної кампанії.

Повна сума сама собою представляє, що ми робітники, чим рік, тим більше висуємося в кампанії нашої преси. Це є доказ, що українські робітники з кожним роком ширше об'єднуються з робітничим провідником, щоб-то робітничою пресою, яка веде робітників до кращого майбутнього.

В пресовій кампанії брали участь як відділ ТУРФДм, так і відділ Р.З.Т. котрим прибувалося перевести грошову кампанію в тяжких умовах, а в тому що в нас зараз нема приміщення, що-б можна було устроїти різні підприємства в користь нашої преси. Однак виробничий комітет, докладав всі старання, щоб не лишитися від попередніх кампаній. Комітет в протилупу листопада віддав майже всі наші українські робітничі помешкання, що саме зумовило успішок. При чім загалом, що не було одного робітника, котрий би протигорнув нашої преси, а навпаки, відношення прихильні і ширя. Правда, що не всі жертвували, але на це були причини, головні ті, що бачилися знаходилися в невідповідних умовах. Такі ж робітники і додержачки життєвих запитрвань, це були найголовніші аргументи в відмові на поміч нашої преси.

З ним ми мусимо погодитися, бо факт незбитий, що тут робітничі працюють за 15 до 40 центів на годину. Говорачи це ми не виключаємо дітей, бо працюють ще за інші п'ять центів. Через те нам не вдавалося зібрати всіх на пресу.

Звіт пресової кампанії представляється так:

Передплата на "У.Р.В." \$124.50
Передплата на "Робітничо" 9.10
Передплата на "Ф. Ж." 13.00
Передплата "С. М." 3.50
Пресовий фонд "У.Р.В." 32.75
Пресовий фонд "Робітничо" 3.25
Пресовий фонд "Ф. Ж." 1.00
Пресовий фонд "С. М." 9.90

Разом \$196.38

Переснака грошей \$62

Остается \$196.38

Пресовий фонд на листу ч. 2363 зібрав т. Ф. Гакман \$2.00; по \$1.00: І. Гальбінчук, І. Козен, Н. Козак; по 50 ц.: В. Сеншин, М. Мельник, Т. Барачук, С. Котляк; по 25 ц.: Ф. Яворський і Д. Гурилюк.

Пресовий фонд "У.Р.В." на листу ч. 6494 зібрав т. т. по \$1.00: Н. Банкура, Ф. Шушкевич, М. Савчук, М. Туранський, М. Горюльський, М. Яківич, І. Угрин; Т. Кошурба; по 50 ц.: П. Бойко, С. Кухар, А. Завоточний, Г. Балеж, Н. Яремюк, П. Старовський; по 25 ц.: М. Бойчук, Н. Германський, Ф. Криштал, Н. Н. П. Радавський.

На пресовий фонд "У.Р.В." зібрав т. т. на листу ч. 7594 по \$1.00: В. Микохид, І. Котулек, П. Дмитринич, Ф. Пичель, І. Шур, Ю. Ласковський і М. Костюк; по 50 ц.: Павло Радавський, П. Гучак і О. Незнаюв.

В злочинах від імені наших організацій і комітету складемо ширя подяку протетарську подяку всім жертводавцям за їх матеріальну поміч робітничої пресі і за ширя відношення

Дорога Адміністраціє! Підчас листопадної кампанії наш відділ Р.З.Т. сформував листопадний комітет, який мав зайнятися збіркою передплати і пресового фонду нашої робітничо-фермерської преси.

Зібрано на цю ціль \$97.55, що пославмо Вам в цьому листі.

Передплата на "У.Р.В." \$54.00
Передплата на "Робітничо" 9.00
Передплата на "Ф. Ж." 4.00
Передплата на "С. М." 1.50
Пресовий фонд "Ф. Ж." (з колекти на підприємстві) 2.00
Пресовий фонд "Робітничо" 1.95
Пресовий фонд на "С. М." (з колекти на підприємстві) 1.00
Пресовий фонд на "У.Р.В." 24.10

Всім жертводавцям ширя подяка. За Листопадний Комітет: П. Гайдачук, секр.

Сейнт Боніфейс, Ман.

Дорогі Товариші! Підчас листопадного листа пославмо Вам \$15.50 на передплату і пресовий фонд "У.Р.В."

Забави по \$1.00: М. Дерій, Д. Коваль, І. Терещук; по 50 ц.: В. Вередюк, М. Росс; по 25 ц.: І. Хробак, М. Карлюк.

Разом пресового фонду "У.Р.В." \$4.50

В імені відділу ТУРФДм всім жертводавцям складемо ширя подяку.

За Листопадний Комітет: М. Дерій.

Валора, Онт.

Дорогі Товариші! Пославмо Вам в-регістрованім листі \$5.00, які зібрав на передплату і пресовий фонд "У.Р.В."

На пресовий фонд жертвували: Дм. Петринич 50 ц.; по 25 ц.: І. Шарик, Іа. Король. Разом пресового фонду "У.Р.В." \$1.00.

З товаришарським привіттом, Д. М. Петринич.

Дорогі Товариші! В заученому цього листа пославмо Вам моней-ордер на суму \$2.50, які зібрав на пресовий фонд "У.Р.В."

Забави по \$1.00: Д. Ливонюк, І. Млавовський, Т. Тарасюк 50 ц. Разом пресового фонду "У.Р.В." \$2.50.

Жертводавцям складемо ширя подяку.

З товаришарським привіттом, І. Млавовський.

Дорогі Товариші! Пославмо Вам почтовий переказ на суму \$122.85, які зібрав наш Листопадний Комітет на українську робітничо-фермерську пресу в Канаді.

Рахунок представляється так:

Передплата на "У.Р.В." \$68.00
Передплата на "Робітничо" 12.00
Передплата на "Ф. Ж." 8.00
Передплата на "С. М." 5.00
Пресовий фонд "У.Р.В." 21.35
Пресовий фонд "Робітничо" 7.50
Пресовий фонд "Ф. Ж." \$1.00

Разом \$122.85

Переснака грошей 41

Остается чистого 122.44

Зібрали ж жертвували сідуючи: Тов. І. Петренко зібрав передплату на "У.Р.В." \$28.00, з пресового фонду на листу ч. 2804 по \$1.00: Т. Пелішук, М. Лозовий, М. Довга, В. Гудима, Л. Доржак і М. Народицький; по 50 ц.: І. Петренко, Д. Обуховський, М. Дворський, Г. Гейбер і В. Стефанішин; по 25 ц.: А. Гузда, К. Савицька, П. Москалик, С. Коліник, Л. Кач і М. Форест. Разом \$10.00.

Т-ші Д. Ногорин і Куфлюк зібрав передплату на "У.Р.В." \$15.00, з пресового фонду на листу ч. 2128: Д. Ногорин 50 ц.; по 25 ц.: М. Кішчан, Т. Кішчан, І. Штоньгрин. Разом \$1.25.

Тов. С. Бордєвський зібрав передплату на "У.Р.В." \$24.00, з пресового фонду на листу ч. 2134 по \$1.00: І. Білинський, С. Бордєвський, В. Пинчицький; по 50 ц.: В. Стадник, Н. Заренко, Ф. Василько; М. Гротський, І. Руснак, В. Бордєвський, М. Табонський, М. Лукаш 35 ц.; по 25 ц.: І. Гончарик, М. Савко, Ф. Поворожчик, І. Осадєць, І. Кирилюк, М. Козмолюк, О. Іванюк, А. Сароїнка, Р. Отманюк.

Тов. В. Бойчук зібрав пресового фонду на листу ч. 6933 по 50 ц. П. Гортишок і Т. Ярославський. Разом \$1.00.

Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$21.35.

Всім жертводавцям ширя подяка. За Листопадний Комітет: І. Петренко, секр.

Портрждж на Прейрі, Ман.

Дорогі Товариші! В заученому пославмо вам гроші на суму \$30.00, які зібрав наш листопадний комітет в користь нашої преси.

Передплата на "Робітничо" \$ 4.50
Пресовий фонд на "Робітничо" 5.50
Передплата на "У.Р.В." 15.00
Пресовий фонд на "У.Р.В." 5.75

На пресовий фонд "У.Р.В." жертвували по \$1.00: Он. Куайв, М. Куайв, В. Береска, С. Амброс; по 50 ц.: Ю. Малазчук, О. Демчук, Н. Вільгунський; по 25 ц.: Н. Вороник. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$5.75.

В імені відділу ТУРФДм всім жертводавцям складемо ширя подяку.

За заряд відділу ТУРФДм: Н. Горбай, секр.

Повел Ривер, Б. К.

Тов. С. Когут зібрав на листу ч. 615, на передплату і пресовий фонд \$20.00.

Забави по \$1.00 на пресовий фонд "У.Р.В.": С. Когут, І. Фенік, П. Кравичин, М. Герус. Разом пресового фонду "У.Р.В." \$4.00.

Стокпорт вів Садборн, Онт.

Дорогі Товариші! В заученому цього листа пославмо Вам \$15.50 на передплату і пресовий фонд "У.Р.В."

Забави по \$1.00: М. Дерій, Д. Коваль, І. Терещук; по 50 ц.: В. Вередюк, М. Росс; по 25 ц.: І. Хробак, М. Карлюк.

Разом пресового фонду "У.Р.В." \$4.50

В імені відділу ТУРФДм всім жертводавцям складемо ширя подяку.

За Листопадний Комітет: М. Дерій.

Від імені листопадового комітету всім жертводавцям, котрокам, що зацікавлені збіркою в місяці листопада для нашої преси, як також всім учасникам, що прибули на нашу підприємства, складемо ширя подяку.

За листопадний комітет: В. Пашівський, секр. І. Михайлюк, голова. М. Савчук, контролюєр.

Кровленд, Онт.

Дорогі Товариші! Пославмо Вам почтовий переказ на суму \$122.85, які зібрав наш Листопадний Комітет на українську робітничо-фермерську пресу в Канаді.

Рахунок представляється так:

Передплата на "У.Р.В." \$68.00
Передплата на "Робітничо" 12.00
Передплата на "Ф. Ж." 8.00
Передплата на "С. М." 5.00
Пресовий фонд "У.Р.В." 21.35
Пресовий фонд "Робітничо" 7.50
Пресовий фонд "Ф. Ж." \$1.00

Разом \$122.85

Переснака грошей 41

Остается чистого 122.44

Зібрали ж жертвували сідуючи: Тов. І. Петренко зібрав передплату на "У.Р.В." \$28.00, з пресового фонду на листу ч. 2804 по \$1.00: Т. Пелішук, М. Лозовий, М. Довга, В. Гудима, Л. Доржак і М. Народицький; по 50 ц.: І. Петренко, Д. Обуховський, М. Дворський, Г. Гейбер і В. Стефанішин; по 25 ц.: А. Гузда, К. Савицька, П. Москалик, С. Коліник, Л. Кач і М. Форест. Разом \$10.00.

Т-ші Д. Ногорин і Куфлюк зібрав передплату на "У.Р.В." \$15.00, з пресового фонду на листу ч. 2128: Д. Ногорин 50 ц.; по 25 ц.: М. Кішчан, Т. Кішчан, І. Штоньгрин. Разом \$1.25.

Тов. С. Бордєвський зібрав передплату на "У.Р.В." \$24.00, з пресового фонду на листу ч. 2134 по \$1.00: І. Білинський, С. Бордєвський, В. Пинчицький; по 50 ц.: В. Стадник, Н. Заренко, Ф. Василько; М. Гротський, І. Руснак, В. Бордєвський, М. Табонський, М. Лукаш 35 ц.; по 25 ц.: І. Гончарик, М. Савко, Ф. Поворожчик, І. Осадєць, І. Кирилюк, М. Козмолюк, О. Іванюк, А. Сароїнка, Р. Отманюк.

Тов. В. Бойчук зібрав пресового фонду на листу ч. 6933 по 50 ц. П. Гортишок і Т. Ярославський. Разом \$1.00.

Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$21.35.

Всім жертводавцям ширя подяка. За Листопадний Комітет: І. Петренко, секр.

Портрждж на Прейрі, Ман.

Дорогі Товариші! В заученому пославмо вам гроші на суму \$30.00, які зібрав наш листопадний комітет в користь нашої преси.

Передплата на "Робітничо" \$ 4.50
Пресовий фонд на "Робітничо" 5.50
Передплата на "У.Р.В." 15.00
Пресовий фонд на "У.Р.В." 5.75

На пресовий фонд "У.Р.В." жертвували по \$1.00: Он. Куайв, М. Куайв, В. Береска, С. Амброс; по 50 ц.: Ю. Малазчук, О. Демчук, Н. Вільгунський; по 25 ц.: Н. Вороник. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$5.75.

В імені відділу ТУРФДм всім жертводавцям складемо ширя подяку.

За Листопадний Комітет: І. Петренко, секр.

Портрждж на Прейрі, Ман.

Дорогі Товариші! В заученому пославмо вам гроші на суму \$30.00, які зібрав наш листопадний комітет в користь нашої преси.

Передплата на "Робітничо" \$ 4.50
Пресовий фонд на "Робітничо" 5.50
Передплата на "У.Р.В." 15.00
Пресовий фонд на "У.Р.В." 5.75

На пресовий фонд "У.Р.В." жертвували по \$1.00: Он. Куайв, М. Куайв, В. Береска, С. Амброс; по 50 ц.: Ю. Малазчук, О. Демчук, Н. Вільгунський; по 25 ц.: Н. Вороник. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$5.75.

В імені відділу ТУРФДм всім жертводавцям складемо ширя подяку.

За Листопадний Комітет: І. Петренко, секр.

Портрждж на Прейрі, Ман.

Дорогі Товариші! В заученому пославмо вам гроші на суму \$30.00, які зібрав наш листопадний комітет в користь нашої преси.

Передплата на "Робітничо" \$ 4.50
Пресовий фонд на "Робітничо" 5.50
Передплата на "У.Р.В." 15.00
Пресовий фонд на "У.Р.В." 5.75

На пресовий фонд "У.Р.В." жертвували по \$1.00: Он. Куайв, М. Куайв, В. Береска, С. Амброс; по 50 ц.: Ю. Малазчук, О. Демчук, Н. Вільгунський; по 25 ц.: Н. Вороник. Разом пресового фонду на "У.Р.В." \$5.75.

В імені відділу ТУРФДм всім жертводавцям складемо ширя подяку.

За Листопадний Комітет: І. Петренко, секр.

Портрждж на Прейрі, Ман.

Дорогі Товариші! Пославмо Вам в-регістрованім листі \$5.00, які зібрав на передплату і пресовий фонд "У.Р.В."

На пресовий фонд жертвували: Дм. Петринич 50 ц.; по 25 ц.: І. Шарик, Іа. Король. Разом пресового фонду "У.Р.В." \$1.00.

З товаришарським привіттом, Д. М. Петринич.

Дорогі Товариші! В заученому цього листа пославмо Вам моней-ордер на суму \$2.50, які зібрав на пресовий фонд "У.Р.В."

Забави по \$1.00: Д. Ливонюк, І. Млавовський, Т. Тарасюк 50 ц. Разом пресового фонду "У.Р

